

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ПРАВИЛЬНИК

СТРИЙСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

УГКЦ

ДЕКРЕТ

На славу Святої, Єдиносущної, Животворящої і Нероздільної Тройці,

Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь

Отець і Глава

Української Греко-Католицької Церкви

СВЯТОСЛАВ

Мир у Господі!

Собор нашої Церкви, що проходив у м. Івано-Франківську на Прикарпатті 25-27 серпня 2015 року Божого, у своїй пропозиції на тему «Провід» закликав: «Засновувати парафіяльні пастирські та економічні ради (де ще не засновані), проводити прозорі вибори до вже існуючих рад та інформувати парафіяльну спільноту про їхню діяльність» [див. Резолюції VI сесії Патріаршого Собору УГКЦ «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом», тема «Провід», парафіяльний рівень, п. 1].

Беручи до уваги резолюцію собору та наголошуючи на необхідності впровадження у життя норму канону 41 Канонів партикулярного права УГКЦ, котра приписує, що «у парафії повинні бути пастирська та економічна ради, щоб допомагати парохів у виконанні його обов'язків» [див. Спецвипуск Благовісника Верховного Архієпископа Києво-Галицького УГКЦ (2015), 17], Синод Єпископів УГКЦ, що відбувся в м. Івано-Франківську 31 серпня - 6 вересня 2015 року Божого, - аби допомогти єпархіальним єпископам втілити в життя припис канону 41, - затвердив Парафіяльний

правильник УГКЦ, інтегральними частинами якого є Статути парафіяльної пастирської та парафіяльної економічної рад.

Завершуючи передбачену правом процедуру, відповідно до норми кан. 112 Кодексу канонів Східних Церков, задля духовного блага наших священнослужителів та мирян,

проголошуємо

Парафіяльний правильник УГКЦ разом зі Статутами парафіяльної пастирської та парафіяльної економічної рад, які затвердив Синод Єпископів УГКЦ, що відбувся в м. Івано-Франківську 31 серпня - 6 вересня 2015 року Божого (рішення 15),

і постановляємо:

впровадити його в законну силу через два місяці від дня електронного опублікування цього законодавчого документа на офіційному веб-сайті Української Греко-Католицької Церкви (ugcc.ua) [див. кан. 15 Канонів партикулярного права УГКЦ].

Текст цього Правильника разом зі Статутами парафіяльної пастирської та парафіяльної економічної рад має бути також опублікований у «Благовіснику Верховного Архієпископа Української Греко-Католицької Церкви».

+ СВЯТОСЛАВ

о. Микола Сулима,

віце-канцлер Курії

Верховного Архієпископа УГКЦ

Дано в Києві,

при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,

в день Мучч. Галактіона і Епістими, 18 листопада 2015 року Божого

ДЕКРЕТ

Вих. №СЄ 694/2016

Відповідно до Декрету Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви про проголошення Парафіяльного правильника УГКЦ разом зі Статутами парафіяльної пастирської та парафіяльної економічної рад, від 18 листопада 2015 року Божого, та зробивши зміни і доповнення до Артикулів Парафіяльного правильника, згідно Арт. 157 цього Правильника, та відповідно до Артикула 35, Статуту парафіяльної пастирської ради і Артикула 31, Статуту парафіяльної економічної ради,

постановляю:

впровадити зміни та доповнення до Парафіяльного правильника УГКЦ разом зі змінами і доповненнями до Статутів парафіяльної пасторальної та парафіяльної економічної рад у законну силу для всіх парафій Стрийської єпархії УГКЦ.

Парафіяльний правильник Стрийської єпархії УГКЦ набуває сили через два місяці від дня електронного опублікування його на офіційному веб-сайті Стрийської єпархії УГКЦ (<http://stryi.ugcc.org.ua/>).

Текст цього Правильника разом зі Статутами парафіяльної пасторальної та парафіяльної економічної рад має бути також опублікований у Віснику Стрийської єпархії УГКЦ.

вл. Тарас Сеньків, О.М.

Єпарх Стрийський

о. д-р Володимир Ждан

Канцлер Стрийської єпархії

Дано у місті Стрий

при Катедральному храмі Успіння Пресвятої Богородиці

18 жовтня 2016 року

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ПРАВИЛЬНИК СТРИЙСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ

ВСТУП

Усі вірні Христові, об'єднані в Його Церкві, духовенство, монашество і миряни, несуть відповідальність за реалізацію її спасительної місії у світі: кожен у свій спосіб та на своєму місці. Душею цієї місії є покликання до постійного навернення - преображення та оновлення власного життя силою благодаті Святого Духа, дарованого нам Воскреслим Господом. Таке навернення виражається змаганням до святості, покликанням бути свідком Христа та проповідником Євангелії. Воно стає видимим у ділах християнського милосердя і служінні потребам бідних, у втіленні принципів справедливості, солідарності, любові та миру в реаліях щоденного життя.

Парафія є тим особливим місцем, де формується ідентичність християнина та передається свідоцтво живої віри. Вона є знаряддям у руках Господа, яким Він будує свою Церкву.

Основою кожної сучасної парафії УГКЦ є величні здобутки свідків героїської віри минулих поколінь, вписані у християнську та національну свідомість сучасників, засвідчену єдністю з наступником апостола Петра та плеканням свого східного обряду і християнської спадщини. Життя парафії, зосереджене на особу та її спасіння, має бути для кожного доступним місцем зустрічі з вічно живим і милосердним Христом Спасителем.

Священик, як парох парафії, відповідальний за пастирську опіку над своїми парафіянами. Така пастирська опіка обіймає відповідальність за проповідь Євангелії, турботу про духовний поступ вірних у їхньому житті з Богом, звершення святих Таїнств та церковних благословень і освячень. Вона також передбачає обов'язок провадити всю спільноту парафіян у молитві, заохочувати до активної участі в богослужіннях, до свідчення особистим життям згідно євангельських чеснот та проповідування Доброї Новини через діла християнського милосердя.

Природа Церкви вимагає активного залучення мирян у життя парафії, оскільки всі охрещені спільно творять єдиний люд Божий. Приймаючи важливе рішення стосовно життя всієї парафії, парох має радитися з парафіянами, а особливо з членами парафіяльних рад, котрі, як консультативні органи, покликані допомагати парохіві. Парох повинен дбати про те, щоб усі

парафіяни відчували особисту відповідальність за розвиток життя парафії, і таким чином, за краще здійснення місії Церкви.

Сучасна доба ставить перед нами вимогу оновити моделі управління парафією та ведення її організаційних справ взявши за основу канонічні джерела нашої Церкви, документи II Ватиканського Собору та інші рішення Української Греко-Католицької Церкви. Мова йде про необхідність зміцнення в житті парафії таких принципів, як:

- соборність Церкви, згідно з яким парафію творять разом, будучи одним Божим людом, духовенство та миряни, завжди в єдності зі своїм єпархіальним єпископом та Отцем і Главою УГКЦ;

- єдність Божого народу, яка плекається завдяки гармонійному поєднанню даних кожному різних природних талантів та дарів Святого Духа, які слід поставити на служіння спільноті, відповідно до особливості покликання кожного члена парафії;

спів відповідальність кожного охрещеного члена Церкви за долю та місію Церкви, взявши до уваги, зокрема, і принцип субсидіарності, як обов'язок кожного прилучитися в міру своїх сил та можливостей до розбудови Церкви Божої в межах конкретної парафії.

Парафіяльний правильник Стрийської єпархії УГКЦ окреслює головні аспекти церковного життя та має стати дороговказом як для священнослужителя, так і для мирян. Він має на меті сприяти покращенню нашої спільнотної подорожі до Божого Царства.

Парафіяльний правильник – це підсумок аналізу досвіду Церкви, яким вона хоче допомогти священику в організації душпастирського, фінансового і господарського життя парафії, відповідно до церковного законодавства та роз'яснити йому, як практично реалізувати норми церковного права в повсякденному житті парафіяльної спільноти.

Парафіяльний правильник Стрийської єпархії УГКЦ, разом зі статутами парафіяльної пасторальної та парафіяльної економічної рад – це офіційний документ, приписи якого зобов'язують усіх вірних Стрийської єпархії УГКЦ.

ТИТУЛ I

Парафія, загальні положення

Арт. 1. Парафія – це визначена спільнота вірних, заснована єпархіальним єпископом[1] відповідно до норм права, пастирська опіка над якою доручена парохіві[2].

Арт. 2. Парох підлягає владі єпархіального єпископа і провадить повірену йому парафіяльну спільноту до святості та єдності з Богом-Отцем через Господа Ісуса Христа у Святому Дусі. Парафія є місцем, де зароджується, зростає і дозріває особиста досконалість християнина.

Арт. 3. Парафія на підставі самого права є юридичною особою[3].

Арт. 4. З огляду на національність, мову, належність вірних до іншої Церкви свого права або через якісь інші визначені законом засади, єпархіальний єпископ за порадою пресвітерської ради може засновувати персональні парафії[4].

Арт. 5. Заснування парафій у церквах монастирів, чернечих інститутів або товариств спільного життя на подобу чернечих, належить виключно до компетенції єпархіального єпископа. Єпархіальний єпископ, за порадою пресвітерської ради і за згодою вищого настоятеля цих інститутів або товариств, здійснює таке заснування парафій на підставі письмової угоди з дотриманням кан. 480 ККСЦ[5].

Арт. 6. § 1. Парафія у своїй діяльності керується нормами ККСЦ, КПП УГКЦ, приписами цього Правильника, нормами й рішеннями єпархіального єпископа та нормами цивільного законодавства;

2. Парафія, її структури та діяльність, не менше як один раз на п'ять років підлягає Канонічні візитації, яку проводить єпархіальний єпископ особисто, або через делеговану особу, відповідно до норм ККСЦ та у спосіб, який подає "Інструкція проведення єпархіальним єпископом канонічної візитації парафії"[6].

ТИТУЛ II

Парафіяльні священнослужителі

Глава 1

Парох

Арт. 7. Парох – це пресвітер, якому єпархіальний єпископ доручив пастирську опіку над вірними у визначеній парафії. Парох діє під владою цього ж єпархіального єпископа[7].

Арт. 8. § 1. Для того щоб пресвітер міг бути іменованим парохом, він повинен відзначитися добрими рисами, правильною наукою, дбайливістю про душі, розсудливістю та іншими чеснотами й прикметами для належного виконання парафіяльного служіння[8];

2. Якщо пресвітер одружений, то вимагається, щоб і дружина, і діти, які живуть разом із ним, відзначалися добрими звичаями та поведінкою[9].

Арт. 9. § 1. Право іменувати парохів належить тільки єпархіальному єпископу[10];

2. Під час вакантності єпархіального престолу або перешкоди в його діяльності, до компетенції адміністратора єпархії належить іменувати парохів у тому разі, коли єпархіальний престол був вакантний принаймні один рік[11];

3. В одній парафії має бути тільки один парох, а тому не дозволяється доручати ту саму парафію кільком пресвітерам[12].

Арт. 10. § 1. Іменування пароха, що є членом чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечого, відбувається згідно з кан. 284, § 2 ККСЦ, та кан. 37, § 2 КПП[13]. Якщо це іменування пароха здійснює адміністратор єпархії, то діє відповідно до кан. 286, п. 1 ККСЦ[14];

2. Право іменувати монахів парохами належить єпархіальному єпископу, який це здійснює за попереднім дозволом Отця і Глави Церкви[15].

Арт. 11. Уряд пароха є сталим, тому не слід його іменувати на визначений термін, за винятком випадків, коли:

1) ідеться про члена чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечого;

2) кандидат погоджується на це письмово;

3) ідеться про спеціальний випадок, що вимагає згоди колегії єпархіальних радників;

4) це дозволяє припис КПП УГКЦ[16].

Арт. 12. Парох може здійснювати душпастирство, що одержав на підставі канонічного призначення, лише після канонічного прийняття парафії, яке відбувається відповідно до приписів літургійних книг[17] та з дотриманням кан. 39 КПП[18].

Розділ 1

Обов'язки та права пароха

Арт. 13. Христос передав свою місію апостолам та їхнім наступникам – єпископам. Парох, будучи особливим співпрацівником і представником єпархіального єпископа в парафії, зобов'язаний дбати, щоб вірні відчували себе пов'язаними зі своїм єпископом, а через нього – з усією Єдиною, Святою, Апостольською і Католицькою Церквою[19].

Арт. 14. Парох виконує свої обов'язки владою, що випливає з його уряду, та реалізує її лише в межах дорученої йому парафії.

Арт. 15. Основним завданням пароха є пастирська опіка над вірним: священне служіння, яке він здійснює через навчання, освячення та управління[20] парафією. Це служіння є участю у Христовому священстві і має на меті формувати особисту і спільнотну єдність парафіян із Пресвятою Трійцею, духовну і людську зрілість, непохитність у вірі, відвагу боронити Христову Церкву та стояти на захисті прав і гідності людини.

Арт. 16. Парох з моменту канонічного прийняття парафії[21] на підставі свого уряду отримує:

1) повноваження та обов'язок проповідувати[22];

2) повноваження уділяти святе Таїнство Покаяння[23], яким може користуватися у всьому світі, хіба що якийсь місцевий ієрарх[24] у спеціальному випадку виразно заперечить[25];

3) у небезпеці смерті та коли фактично не можна звернутися до місцевого ієрарха[26], владу диспензувати від приписаної правом форми вінчання та від усіх інших подружніх перешкод церковного права, публічних чи таємних, за винятком перешкоди свячення[27];

4) владу диспензувати, якщо випадок таємний, від подружніх перешкод, окрім перешкоди свячення й довічного прилюдного обіту чистоти, складеного в чернечому інституті, хіба що йдеться про згромадження єпархіального права[28], якщо ці перешкоди виявляються, коли все готове до вінчання і його не можна відкласти без правдоподібної небезпеки великої шкоди[29];

5) повноваження правосильно благословити подружжя в межах своєї території, якщо принаймні один із наречених належить до УГКЦ[30];

6) владу диспензувати вірних парафії від приватних обітів, але з виправданої причини та якщо диспенза не порушує прав, набутих іншими[31];

7) владу припинити дію обов'язку для вірних його парафії, який впливає з обіту, поки його виконання завдає їм шкоди[32];

8) право приймати до Католицької Церкви мирян східної некатолицької Церкви, які цього просять у присутності двох свідків. Акт прийняття повинен бути зареєстрований у книзі реєстрації парафіян[33];

9) право делегувати в межах своєї парафії вищезазначені повноваження, за винятком повноважень сповідати, хіба що загальне право виразно застерігає щось інше[34].

Арт. 17. Найважливішими священними функціями пароха є:

1) звершення святих Таїнств християнського втаємничення – Хрещення, з дотриманням кан. 677[35] і кан. 678, § 1[36], ККСЦ; Миропомазання, згідно з кан. 694 і 695 ККСЦ[37], і Пресвятої Євхаристії з дотриманням кан. 697, 708 і 710 ККСЦ[38];

2) благословляти подружжя, дотримуючись кан. 302, § 2[39];

3) уділяти святе Таїнство Єлеопомазання хворим[40];

4) хоронити померлих[41];

5) звершувати Божественні Літургії в неділі та свята церковного року[42].

Арт. 18. Парох повинен розділяти з парафіяльним сотрудником, як своїм співпрацівником, всі обов'язки душпастирського служіння[43], за винятком обов'язку, передбаченого кан. 294 ККСЦ.

Арт. 19. § 1. Парох та інші священнослужителі парафії не можуть брати активної участі в політичних партіях та керуванні професійними спілками.

2. Їм також забороняється вести політичну агітацію та брати участь у передвиборчих кампаніях політиків і політичних партій[44].

Обов'язок навчання

Арт. 20. Парох зобов'язаний дбати про те, щоб у парафії, дорученій його пастирській опіці, усім вірним якнайчастіше проповідувалося Слово Боже. Тому він зобов'язаний:

навчати вірних правд святої католицької віри, моралі та норм християнського життя;

докладати всіх зусиль, щоб Слово Боже стало живим і діяльним у житті всієї парафії та кожного парафіянина зокрема[45];

3) особисто голосити гомілії під час кожної Божественної Літургії[46], а в неділі та дванадесяті свята має обов'язок до цього[47];

4) проповідувати Боже Слова в часі звершення богослужінь в храмі, при уділенні святих Таїнств та церковних благословень і освячень, зокрема Чину Похорону[48];

5) організувати в парафії біблійні гуртки[49], самому їх очолювати або подбати про належний вишкіл здатних до цього осіб;

6) організовувати, відповідно до встановленими приписів, катехизацію всіх доручених його опіці категорій вірних, незалежно віку або стану, особисто брати участь та наглядати за її проведенням[50];

7) старатись залучати до організації катехитичного навчання членів чернечих інститутів та належним чином підготовлених мирян[51];

8) творчо використовувати наявні можливості для католицького виховання дітей і молоді та їх подальшої інтеграції в парафіяльну спільноту[52], та в громадянське суспільство в цілому;

9) дбати про виховання і формацію подружжя і сім'ї на засадах католицької віри та морального вчення Церкви;

10) забезпечити підготовку рідних та хресних батьків дитини, що має бути охрещеною, щоб вони були належно обізнані із значенням святих Таїнств Хрещення і Миропомазання та пов'язаними з нею обов'язками[53];

11) регулярно організовувати в парафії реколекції та місії;

12) дбати про місійний характер душпастирства, особливо звертаючи увагу на формальних християн та осіб, які практично є поза Церквою[54];

13) пам'ятаючи про заповіт Христа Спасителя щоб «усі були одно», приділяти належну увагу в сприянні єдності християн стараннями УГКЦ та Католицької Церкви в цілому, щоб спільною молитвою, вірогідним свідченням віри та харитативним служінням нести до людських сердець Божий мир та прагнення єдності всіх у Правді та Єдиній Христовій Церкві.

Арт. 21. Парох, повинен ретельно дбати про свою постійну священичу формацію[55] та брати активну участь в заходах, організованих з цією метою[56].

Обов'язок освячування

Арт. 22. Щоб гідно виконати обов'язок освячування[57], парох повинен:

турбуватися про те, щоб відправа Божественної Літургії стала осередком і вершиною всього життя парафіяльної спільноти, а вірні свідомо та активно брали участь у Божественній Літургії та інших богослужіннях[58];

постійно заохочувати, щоб належно приготовані вірні якнайчастіше (по змозі щодня, за винятком тих днів, які приписані в кан. 88 З КПП[59]) приступали до святого Таїнства Пресвятої Євхаристії;

3) задля плекання чеснот християнського життя часто та з охотою уділяти святе Таїнство Покаяння, в разі потреби запрошуючи для цього також інших священиків;

4) заохочувати вірних практикувати родинну молитву та молитовне читання Святого Письма, як могутніх засобів освячення членів «домашньої Церкви»;

5) звершувати богослужіння відповідно до приписів літургійних книг і вказівок єпархіального єпископа, уникаючи будь-яких зловживань[60];

6) суворо дотримуватися всіх канонічних та літургійних приписів щодо хліба і вина, призначених для Євхаристійної жертви[61];

7) засновувати у парафії різні релігійні товариства і молитовні спільноти, заохочувати членів парафіяльної спільноти до участі в них, та надавати їм духовну опіку і провід[62];

8) відповідально організовувати релігійне та суспільно-культурне життя парафіяльної громади.

Арт. 23. Парох повинен часто звершувати Божественну Літургію за вірних довіреної його парафії. У неділі, храмове свято та дванадесять свят[63] він зобов'язаний її звершувати[64].

Арт. 24. § 1. Якщо б з оправданих причин парох у дні, приписані в Арт. 23, не зміг виконати свого обов'язку служіння Божественної Літургії за довірену йому парафію, то повинен надолужити це найближчим часом.

2. Якщо він звершує своє служіння в кількох парафіях, то може жертвувати лише одну Службу Божу за всіх парафіян довірених йому парафій[65].

Арт. 25. Приймаючи пожертви за відправу Божественної Літургії від вірних іншої Церкви свого права, парох суворо зобов'язаний дотримуватися приписів тієї Церкви стосовно пожертв, хіба що жертводавець постановляє інакше[66].

Арт. 26. Парох повинен дбати, щоб у парафіяльному храмі часто служилися богослужіння добового кола[67]. Передовсім має звершувати Вечірню в навечір'я неділь і свят, а в сам недільний чи святковий день – Утреню[68].

Арт. 27. Парох зобов'язаний щодня публічно або приватно молитися принаймні одну цілісну частину церковного правила: Утреню або всі Часи, або Вечірню, або Повечір'я, або Північну (відповідно до змоги та обставин часу). Тільки поважна причина може звільнити його від цього обов'язку[69].

Обов'язок управління

Арт. 28. Обов'язок управління[70] полягає в батьківській турботі пароха про парафіяльну спільноту в усіх обставинах її життя. Задля відповідального сповнення цього обов'язку парох повинен:

- 1) розпізнавати таланти і компетенцію членів парафіяльної спільноти та вміло залучати їх до відповідних служінь у самій спільноті та поза нею[71];
- 2) організовувати ефективну співпрацю з пасторальною та економічною парафіяльними радами;
- 3) відповідально ставитися до пасторального планування та його реалізації в парафії[72];
- 4) в питаннях фінансово-господарської діяльності брати до уваги поради членів парафіяльної спільноти з відповідним досвідом;
- 5) систематично відвідувати родини парафіян, з особливою турботою дбати про осіб похилого віку, немічних, хворих, умираючих та тих, що переживають різні труднощі - одиноких, засмучених, неповносправних, вдів, сиріт, узалежнених осіб і т. п.;
- 6) підтримувати та розвивати ініціативи, спрямовані духовно-моральне зростання як поодиноких вірних, так всієї парафіяльної спільноти. Особливу увагу приділяти різним парафіяльним об'єднанням та рухам, присвяченим апостолятові та харитативному служінню;
- 7) максимально використовувати всі можливості для співпраці з виховними та навчальними закладами різних форм власності;
- 8) сприяти та координувати діяльність парафіяльних структур у співпраці на засадах християнської віри і моралі з відповідними суспільно-політичними та культурними організаціями;
- 9) дбати, щоб у парафіяльному храмі пропонувалася продукція релігійного характеру відповідного богословського та мистецького рівня, і не розповсюджувалися друковані чи інші матеріали, зміст яких не відповідає християнській вірі та моралі[73];
- 10) дбати про те, щоб у парафіяльному храмі була чистота, лад і охайність, відповідна Божому домові, та застосовувалися належні засоби безпеки для охорони як святих і дорогоцінних речей, так самого храму[74];
- 11) дбати, щоб усякого роду заходи, які мають відбуватися під його керівництвом, були організовані за критерієм християнської розсудливості[75].

Обов'язок щодо парафіяльних книг та архіву

Арт. 29. § 1 Ведення парафіяльних книг та архіву, де зберігаються парафіяльні книги, листи ієрархів та інші вхідні й вихідні документи, є важливою складовою частиною уряду параха[76].

2 Парох зобов'язаний старанно зберігати всі документи, церковного чи державного походження, які стосуються даної парафії:

а) документи державної реєстрації парафії, права власності на рухоме чи нерухоме майно та земельні ділянки, оренди, купівлі чи відчуження майна, позики, віддання в користування, дозволи державних органів і установ, архітектурні плани, креслення, листування з держустановами, квитанції, загалом всі документи офіційного характеру та діловодства, які мають юридично-правове значення;

б) декрети, розпорядження, дозволи, диспензи та будь-які інші документи, видані місцевим ієрархом чи іншою уповноваженою церковною владою, які стосуються парафії, її духовенства, богопосвячених осіб та мирян, зокрема декрет заснування парафії, іменування священнослужителів парафії та інші;

в) будь-які інші документи чи відомості, які стосуються парафії та її вірних.

3.У кожній парафії повинні бути:

книга хрещень і миропомазань;

книга вінчань;

книга похоронів;

касова книга;

книга фундацій;

книга церковного майна (інвентаризаційна);

книга реєстрації парафіян;

книга канонічної візитації парафії;

книга парафіяльної хроніки;

книга прийняття намірень на Божественну Літургію;

книга відвідування хворих;

книга заміни Пресвятої Євхаристії;

книги першої Сповіді та Святого Причастя;

протоколи передшлюбних досліджень;

протоколи засідань парафіяльних рад[77];

Арт. 30. У книзі реєстрацій хрещень і миропомазань слід зазначати все, що пов'язано з канонічним станом вірних внаслідок прийняття святого Таїнства Подружжя, з дотриманням припису кан. 840, § 3 ККСЦ; внаслідок усиновлення, прийняття святого Таїнства Священства або складання довічної професії в чернечому інституті, приписання до Церкви свого права та її зміна[78]. Відповідні відмітки повинні завжди бути вписані до свідоцтва про хрещення[79].

Арт. 31. Старі парафіяльні книги реєстрацій хрещення і миропомазання, вінчань, пожертв і фондаций, церковного майна слід зберігати довічно в архіві парафії. Стосовно інших книг та документації слід діяти згідно з розпорядженням єпархіального єпископа[80].

Арт. 32. Парох повинен подбати про те, щоб нічого з парафіяльного архіву не потрапило до чужих рук[81]. Парафіяльний архів (документація та книги) повинен бути зачинений, а ключ повинен зберігатися в пароха. Користування документами чи книгами парафіяльного архіву можливе лише за дозволом пароха. В архів слід також помістити та належним чином зберігати всі старовинні, цінні церковні книги, зокрема богослужбові.

Арт. 33. Вся вхідна і вихідна документація парафії повинна зберігатися в парафіяльному архіві та мати порядкову нумерацію, згідно журналу реєстрації документообігу.

Арт. 34. § 1 Свідоцтва про канонічний стан вірних і всі документи, які мають правове значення, повинні бути підписані парохом із зазначенням дня, місця та року їх видання і скріплені парафіяльною печаткою[82]. Копії виданих документів зберігати в парафіяльному архіві;

2 Якщо свідоцтва про канонічний стан вірних видані повторно чи на заміну втраченого, про це має бути зазначено відповідним штампом «дублікат» на самому свідоцтві.

Обов'язок проживання в парафії

Арт. 35. Парох зобов'язаний проживати в межах своєї парафії, по змозі поряд із парафіяльним храмом. Місцевий ієрарх може дозволити йому проживати в іншому місці за умови, якщо це не перешкоджатиме виконанню парафіяльних обов'язків[83].

Арт. 36. Якщо парох має потребу відлучитися від парафії більше як на тиждень, то зобов'язаний повідомити про це власного місцевого ієрарха і забезпечити собі заступника відповідно до вказівок єпархіального єпископа[84].

Право виступати від імені парафії

Арт. 37. Парох керує всією діяльністю парафії, тому в усіх правових справах, як державного так церковного характеру, він виступає від імені парафії (наприклад, підписує договори та контракти, виступає в суді і т. п.)[85].

Арт. 38. До уряду пароха належить також управління парафіяльним майном. У зв'язку з цим він повинен дотримуватися загальних норм, що містяться в кан. 1007-1054 ККСЦ.

Арт. 39. Парох приймає та звільняє працівників, які найняті для служіння в парафії.

Право на винагороду

Арт. 40. Кожна парафія зобов'язана належно утримувати пароха та інших, канонічно призначених в парафію, священників[86].

Арт. 41. Щодо винагороди та пожертв, за винятком пожертв за відправу Божественної Літургії, про які мова в кан. 715-717 ККСЦ, необхідно дотримуватися таких правил:

1) усі збірки та пожертви, призначені для парафії, повинні бути внесені до парафіяльної каси, та записані до касової книги[87];

2) всі інші збірки та пожертви, проведені в парафії на конкретні цілі, повинні бути записані в касові книзі та передані згідно призначення;

3) із парафіяльної каси виключені ті пожертви, про які чітко відомо, що вони з волі жертводавця призначені для якоїсь іншої мети, а саме пожертви, складені вірними особисто парохом або іншому парафіяльному священнослужителю за виконання пастирської послуги (напр. хрещення, вінчання, похорон, сорокоуст, поминання, мирування, посвячення домів, йорданські відвідини чи

будь-які інші потреби, моління чи благословення). Вони належать особисто тому парафіяльному священнослужителю, який уділив духовне служіння[88];

4) розмір належної щомісячної винагороди парохів та іншим парафіяльним священикам, визначає єпархіальний єпископ, порадившись із колегією єпархіальних радників і радою з економічних справ, беручи до уваги норми приписів кан. 390 ККСЦ[89]. Крім того передбачається що, відповідно до норм чинного законодавства, священнослужителі є офіційно працевлаштовані в парафії.

Право на відпустку

Арт. 42. Парох має право на щорічну відпустку, тривалість якої становить тридцять календарних днів безперервно або з перервами, якщо не стоїть на перешкоді якась поважна причина. У час відпустки не враховуються дні реколекцій, наукові чи практичні семінари та подібні заходи зі сфери освіти, до участі в яких зобов'язав місцевий ієрарх[90].

Арт. 43. Парох має право на один вихідний день в тижні, хіба що пастирські обов'язки не дають такої можливості.

Розділ 2

Втрата уряду пароха

Арт. 44. Парох втрачає уряд після закінчення визначеного в декреті іменування терміну[91], внаслідок зречення[92], переведення[93], усунення[94], а також позбавлення[95].

Арт. 45. Пароха після закінчення сімдесяти п'яти років проситься, щоб подав зречення з уряду єпархіальному єпископові, який, зваживши всі обставини особи й місця, повинен вирішити про прийняття або відкладення зречення. У разі прийняття зречення єпархіальний єпископ повинен подбати про належне забезпечення та утримання цього священнослужителя[96].

Арт. 46. Парох не втрачає свого уряду після припинення влади єпархіального єпископа, який надав цей уряд.

Глава 2

Адміністратор парафії

Арт. 47. У разі вакантності парафії, відповідно до кан. 297, §1 ККСЦ[97], або якщо парох з певної причини зазнає перешкод у виконанні безпосередніх пастирських завдань (напр. переслідування, заслання чи нездатність), єпархіальний єпископ повинен якнайшвидше іменувати іншого священика адміністратором парафії[98].

Арт. 48. § 1. Доки не іменованій адміністратор, опіку над парафією повинен тимчасово прийняти парафіяльний сотрудник. Якщо є декілька парафіяльних сотрудников, то опіку приймає найстарший за пресвітерським свяченням сотрудник;

2. Якщо в парафії немає сотрудника, тимчасову опіку над парафією повинен прийняти парох із найближчої парафії[99];

3. Той, хто тимчасово прийняв опіку над парафією, повинен негайно повідомити про це єпархіального єпископа[100].

Арт. 49. § 1. Адміністратор парафії має ті самі права й обов'язки, що і парох, хіба що єпархіальний єпископ постановляє щось інше[101];

2. Адміністратор парафії не може чинити нічого, що могло б завдати шкоди правам пароха або парафіяльному майну[102].

Арт. 50. Адміністратор парафії після виконання свого уряду повинен протягом десяти корисних днів здати письмовий звіт пароху, але не швидше від канонічного прийняття парафії останнім[103].

Арт. 51. З огляду на те, що уряд адміністратора є тимчасовим, єпархіальний єпископ з дотриманням кан. 941 ККСЦ[104] повинен якнайшвидше іменувати парохом пресвітера, здатного обійняти цей уряд[105].

Глава 3

Парафіяльний сотрудник

Арт. 52. Якщо для пастирської опіки над парафією є конечним і корисним, то на допомогу пароху можна дати одного або кількох парафіяльнихсотрудників, які мають бути пресвітерами[106].

Арт. 53. Парафіяльногосотрудника вільно іменує єпархіальний єпископ, вислухавши думку пароха, хіба що розумно вважає інакше[107].

Арт. 54. Якщо на урядсотрудника призначено члена чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечого, то іменування відбувається з дотриманням кан. 284, § 2 ККСЦ та кан. 37, § 2 КПП[108].

Арт. 55. Парафіяльнийсотрудник може бути іменованим або для всієї парафії, або для окресленої частини парафії[109].

Арт. 56. Права і обов'язки парафіяльногосотрудника визначаються нормами ККСЦ[110], КПП УГКЦ[111] та декретом іменування і повинні виконуватися під владою пароха[112].

Арт. 57. § 1. Парафіяльнийсотрудник, зважаючи на свій уряд, повинен допомагати парохіві у всій парафіяльній службі та в разі потреби заступати пароха. Однак, він не може в неділі та дванадесяті свята звершувати Божественну Літургію за народ довіреної парохіві парафії, оскільки цей обов'язок належить лише парохіві[113].

2. Як співпрацівник пароха, він повинен подавати йому щоденно значну й дієву допомогу в пастирському служінні. Між парохом і парафіяльнимсотрудником повинні існувати братерські стосунки, процвітати взаємна любов і пошана, вони мають допомагати один одному порадами, підтримкою і прикладом, виконуючи опіку над парафією злагоджено та зі спільною дбайливістю[114].

Арт. 58. Зважаючи на свій уряд, парафіяльнийсотрудник не наділений повноваженням благословити подружжя. Однак, таке повноваження, навіть загальне, крім місцевого ієрарха, може йому надати також парох у межах парафії; якщо таке повноваження було йому надане, то парафіяльнийсотрудник може надавати його в окремих випадках також іншим священикам[115].

Арт. 59. § 1 Стосовно винагороди, слід дотримуватися кан. 63 КПП[116] та Арт. 40-41 цього Правильника;

2 Стосовно відпустки, слід дотримуватися припису кан. 64 КПП та Арт. 42-43 цього Правильника[117];

3 Стосовно проживання в парафії, слід дотримуватись кан. 302 § 4 ККСЦ;

4 Стосовно особистої постійної священичої формації, слід дотримуватись кан. 372 § 1.

Арт. 60. Єпархіальний єпископ може усунути парафіяльного сотрудника з виправданої причини. Якщо ж парафіяльний сотрудник є членом чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечого, слід дотримуватися припису кан. 1391, § 2 ККСЦ[118].

Глава 4

Диякон

Арт. 61. Диякон на підставі свячення належить до священнослужителів[119] і приписується до єпархії, для служіння якої посвячується[120].

Арт. 62. Диякон разом із пресвітерами, відповідно до приписів літургійних книг, бере активну участь власним служінням у звершенні Божественної Літургії[121].

Арт. 63. Диякон, приналежний до парафії[122], повинен надавати посильну допомогу пароху та парафіяльним сотрудникам, особливо в катехизації та в організації чи координації благодійної діяльності парафіяльної спільноти[123].

Арт. 64. Диякон має повноваження проповідувати Слово Боже там, де його законно призначено або запрошено[124].

Арт. 65. Диякону не дозволяється голосити гомілію, хіба що на це дасть виразний дозвіл єпархіальний єпископ[125].

Арт. 66. У разі необхідності диякон може під час Божественної Літургії допомагати пресвітеру в роздаванні Пресвятої Євхаристії вірним, але не замість нього[126].

Арт. 67. Диякон може роздавати Пресвяту Євхаристію поза Божественною Літургією тільки за дозволом місцевого ієрарха[127].

Арт. 68. § 1. Стосовно винагороди слід дотримуватися кан. 63 ККП та Арт. 40 та 41 п. 3 цього Правильника.

2. Стосовно відпустки слід дотримуватися припису кан. 64 КПП та Арт. 42-43 цього Правильника[128].

ТИТУЛ III

Парафіяльні ради та інші парафіяльні служіння[129]

Арт. 69. Усі вірні Церкви Христової несуть відповідальність за реалізацію її спасительної місії у світі, кожен у свій спосіб і відповідно до свого покликання. У парафії здійснюються різні види служіння та діяльності. З огляду на це в парафії повинні бути створені та діяти пасторальна та економічна ради, які б займалися відповідно пасторальними та фінансово-економічними і майновими справами[130]. Ці парафіяльні органи є виборчими, членство в них є добровільною та безкорисною посвятою своїх талантів і досвіду для служіння на славу Божу та добра церковної спільноти.

Глава 1

Парафіяльна пасторальна рада

Арт. 70. § 1. Пасторальна рада в парафії є дорадчим органом пароха та не має статусу юридичної особи.

2. Завданням ради є допомагати пароху: аналізувати душпастирську ситуацію в парафії та виклики, які стоять перед нею; складати парафіяльний пасторальний план відповідно до критеріїв та вимог, вказаних у розпорядженнях церковної влади, та його максимально реалізувати; шукати та ефективно використовувати засоби та ресурси для виконання завдань парафії, як місця проповідання Божого Слова, освячення Божого люду та служіння ближньому.

Арт. 71. Пасторальна рада може пропонувати парохів власні ініціативи в ділянці катехитичного навчання і релігійно-культурного виховання вірних та у ділянці харитативного служіння, а також сприяти розвитку інших мирянських ініціатив[131], щоб їх реалізувати у співпраці з парохом.

Арт. 72. Щодо створення пасторальної ради, її головних завдань та служіння, слід звернутися до відповідних норм, поданих у "Статуті парафіяльної пасторальної ради". (див. Додаток 1)

Глава 2

Парафіяльна економічна рада

Арт. 73. Економічна рада в парафії є дорадчо-консультативним органом пароха та не має статусу юридичної особи.

Арт. 74. § 1. Згідно уряду тільки парох є законним представником парафіяльної спільноти, який має персональне право і обов'язок управителя всього церковного парафіяльного майна[132];

2. Завданням економічної ради є кваліфіковано допомагати парохів в економічній і майновій областях діяльності парафії, та в адмініструванні її матеріальних дібр.

Арт. 75. Щодо створення економічної ради, її головних завдань та служіння, слід звернутися до відповідних норм, поданих у "Статуті парафіяльної економічної ради". (див. Додаток 2)

Глава 3

Парафіяльні служіння

Арт. 76. Парох повинен подбати, щоб відповідно до душпастирських потреб у парафії були: катехит, дяк, диригент, скарбник, паламар, дзвонар, та інші працівники, відповідно до потреб парафії.

Дяк

Арт. 77. Дяк повинен бути практикуючим християнином, який відзначається добрим християнським життям, духовністю і моральністю та користується повагою серед парафіян.

Арт. 78. Дяк зобов'язаний мати дяківську освіту або принаймні бути добре обізнаним з уставом богослужінь УГКЦ.

Арт. 79. § 1. Дяк отримує свою посаду через письмове призначення парохом, складання ним прилюдної обіцянки добросовісного служіння в парафіяльній громаді та послуху церковній владі;

2. Обіцянка, про яку йдеться в § 1, складається дяком у присутності пароха перед парафіяльною спільнотою;

3. Рекомендується, щоб дяк по змозі був поставлений у чин читця і співця.

Арт. 80. § 1. Парох має право звільнити дяка після того, як порадиться з парафіяльною пасторальною радою;

2. Підставами для звільнення дяка є: недостатня професійна кваліфікація, недобросовісне виконання обов'язків дяківського служіння (часті або постійні запізнення чи відсутність на служінні, занедбання уставу тощо), аморальний спосіб життя, публічне згіршення, непослух пароху, обмова чи очорнення Церкви, єпископа, священика або парафіян;

3. Обов'язок звільнити дяка за недобросовісне виконання свого служіння та інші моральні провини, настає після принаймні трьох усних та одного письмового попередження пароха;

4. Якщо дяк є найманим працівником, то рішення про звільнення має бути видане у письмовій формі, та оформлене згідно норм трудового законодавства.

Арт. 81. Якщо звільненням дяк вважатиме себе несправедливо покривдженим, то може апелювати насамперед до пароха з проханням про зміну або відкликання рішення. Якщо ж це прохання не було задоволене, має право звернутися до місцевого ієрарха.

Арт. 82. Розмір щомісячної винагороди дяка визначає парох, порадившись із парафіяльною економічною радою і взявши до уваги рівень кваліфікації та обсяг виконуваних дяком обов'язків.

Арт. 83. Якщо дяк є і диригентом церковного хору, то йому належить додаткова винагорода за служіння диригентом.

Диригент

Арт. 84. Диригент повинен мати диригентську освіту або принаймні добре знати диригентську справу та бути обізнаним з уставом богослужінь УГКЦ, відзначатися побожністю та мати повагу серед парафіян.

Арт. 85. § 1. Диригент отримує свою посаду через письмове призначення парохом, складання ним прилюдної обіцянки добросовісного служіння в парафіяльній громаді та послуху церковній владі;

2. Обіцянка, про яку йдеться в § 1, складається диригентом в присутності пароха перед парафіяльною спільнотою;

Арт. 86. Диригентом церковного хору може бути також дяк за умови, що має музичну освіту та відповідну кваліфікацію.

Арт. 87. Диригент церковного хору повинен отримувати відповідну винагороду, встановлену парохом за погодженням із парафіяльною економічною радою та з урахуванням рівня кваліфікації та обсягу виконуваних обов'язків.

Арт. 88. § 1. Звільняє диригента парох після того, як порадиться з парафіяльною пасторальною радою;

2. Підставами для звільнення є: недостатня професійна кваліфікація або нездатність належно виконати обов'язки, недобросовісне ставлення до диригентського служіння (часті або постійні запізнення чи відсутність на служінні, занедбання уставу тощо), аморальний спосіб життя, публічне згіршення, непослух пароху, обмова чи очорнення Церкви, єпископа, священика або парафіян;

3. Обов'язок звільнити диригента за недобросовісне виконання свого служіння та інші моральні провини, настає після принаймні трьох усних та одного письмового попередження пароха;

4. Якщо диригент є найманим працівником, то рішення про звільнення має бути видане у письмовій формі, та оформлене згідно норм трудового законодавства.

Паламар

Арт. 89. Паламар повинен бути практикуючим християнином, який відзначається добрим християнським життям, духовністю і моральністю та користується повагою серед парафіян.

Арт. 90. § 1. Паламар отримує свою посаду через письмове призначення парохом, складання ним прилюдної обіцянки добросовісного служіння в парафіяльній громаді та послуху церковній владі;

2.Обіцянка, про яку йдеться в § 1, складається паламарем в присутності пароха перед парафіяльною спільнотою.

Арт. 91. Обов'язками паламаря є:

зберігати ключі від церковних приміщень;

передавати ключі від храму чи інших церковних приміщень лише з виразного дозволу пароха;

вчасно відчиняти й замикаєти храм;

4) запалювати й гасити світло;

5) дбати про протипожежну безпеку;

6) дбати про чистоту й порядок захристії;

7) добросовісно прислужувати священнослужителю під час богослужінь: відповідати за кадило й ладан, запалювання свічок, подавання і забирання аналоя тощо;

8) утримувати в чистоті підсвічники, панікадила, кадильниці та іншу церковну утвар (семисвічник, рами ікон, лампади тощо);

9) стежити за станом церковних хрестів, зокрема «Голготи» й патериць;

10) стежити за своєчасним забезпеченням парафіяльного храму свічками, ладаном, вугіллям до кадильниці;

11) виконувати інші доручення пароха.

Арт. 92. § 1. Парох має право звільнити паламаря після того, як порадиться з парафіяльною пасторальною радою;

2.Підставами для звільнення паламаря є: недобросовісне виконання своїх обов'язків (часті або постійні запізнення чи відсутність на служінні, занедбання уставу тощо), аморальний спосіб життя, публічне згіршення, непослух пароху, обмова чи очорнення Церкви, єпископа, священника або парафіян;

3.Обов'язок звільнити паламаря за недобросовісне виконання свого служіння та інші моральні провини, наступає після принаймні трьох усних та одного письмового попередження пароха;

4. Якщо паламар є найманим працівником, то рішення про звільнення має бути видане у письмовій формі, та оформлене згідно норм трудового законодавства.

Арт. 93. Якщо звільненням паламар вважатиме себе несправедливо покривдженим, то може апелювати насамперед до пароха з проханням про зміну або відкликання рішення. Якщо ж це прохання не було задоволене, має право звернутися до місцевого ієрарха.

Арт. 94. Розмір щомісячної винагороди паламаря визначає парох, порадившись із парафіяльною економічною радою.

Скарбник (бухгалтер)[133]

Арт. 95. Скарбник (бухгалтер) повинен бути практикуючим християнином, що провадить моральний і чесний спосіб життя, вирізняється дбанням про добро Церкви, втішається повагою серед парафіян та має досвід ведення бухгалтерії.

Арт. 96. § 1. Скарбника призначає парох, попередньо порадившись із пасторальною та економічною радами.

2. Скарбником не може бути однокровний або свояк пароха аж до четвертого ступеня включно[134].

Арт. 97. § 1. Скарбник отримує свою посаду через письмове призначення парохом, складання ним прилюдної обіцянки добросовісного служіння в парафіяльній громаді та послуху церковній владі;

2.Обіцянка, про яку йдеться в § 1, складається скарбником у присутності пароха перед парафіяльною спільнотою.

Арт. 98. Скарбник, з огляду на обов'язки які виконує, є членом парафіяльної економічної ради.

Арт. 99. Завданням скарбника є чесне та відповідальне ведення фінансової та бухгалтерської справ парафії, зокрема:

1) ретельно та дбайливо вести касову книгу парафії[135];

2) у перших числах кожного місяця виплачувати щомісячну винагороду парафіяльним священнослужителям та іншим працівникам парафії;

3) проводити вчасно оплату всіх комунальних та соціальних зобов'язань парафії;

4) зберігати та архівувати всі квитанції про оплату (газ, світло, податки, соціальні внески і т.п.);

5) допомагати пароху вести книгу церковного майна (інвентаризаційну) та своєчасно вносити до неї зміни й доповнення; допомагати готувати щорічний фінансовий звіт та звіт про майновий стан парафії.

Арт. 100. § 1. Без відома пароха скарбник не може розпоряджатися церковними коштами. На будь-які витрати чи оплати він щоразу повинен отримати виразний дозвіл чи розпорядження пароха;

2. Скарбник не може надавати чи передавати касову книгу парафії іншим особам без виразного дозволу пароха;

3. Від імені парафії лише парох та скарбник можуть мати право підпису в банківських установах;

4. Парох повинен щомісячно перевіряти та потверджувати своїм підписом і парафіяльною печаткою запис про баланс коштів та інших матеріальних ресурсів, зроблений скарбником в касовій книзі парафії.

Арт. 101. В залежності від того, чи скарбник виконує своє служіння на добровільних засадах, чи є найманим працівником, рішення про винагороди йому приймає парох, порадившись із економічною радою.

Арт. 102. § 1. Парох має право звільнити скарбника, попередньо повідомивши про це пасторальну та економічну ради;

2. Підставами для звільнення скарбника є: недостатня професійна кваліфікація, недобросовісне виконання своїх обов'язків, зловживання своїм служінням, аморальний спосіб життя, публічне згіршення, непослух пароху, обмова чи очорнення Церкви, єпископа, священника або парафіян;

3. Обов'язок звільнити скарбника за недобросовісне виконання свого служіння та інші моральні провини, настає після принаймні трьох усних та одного письмового попередження пароха;

4. Якщо скарбник є найманим працівником, то рішення про звільнення має бути видане у письмовій формі, та оформлене згідно норм трудового законодавства;

5. Втрата парохом уряду, не є підставою для припинення уряду скарбника.

Арт. 103. Якщо звільненням скарбник вважатиме себе несправедливо покривдженим, то може апелювати насамперед до пароха з проханням про зміну або відкликання рішення. Якщо ж це прохання не було задоволене, має право звернутися до місцевого ієрарха.

Глава 4

Парафіяльна катехитична школа

Арт. 104. Катехитична школа в парафії засновується єпархіальним єпископом з ініціативи та стараннями пароха і парафіяльної спільноти[136].

Арт. 105. § 1. Парох несе відповідальність за катехизацію всіх доручених його опіці вірних будь-якого віку або стану;

2. Посильну допомогу парохів повинні надавати парафіяльні священнослужителі, катехити, члени інститутів богосвяченого життя та інші належно підготовлені особи[137].

Арт. 106. § 1. За потреби парох вибирає кандидата на директора катехитичної школи, подаючи кандидатуру до єпархіальної катехитичної комісії для отримання затвердження єпархіальним єпископом;

2. Якщо такої потреби немає, тоді катехитичну школу очолює сам парох або інший парафіяльний священнослужитель, затверджений єпархіальним єпископом.

Арт. 107. Правила заснування парафіяльної катехитичної школи, її структура та кадрова політика, умови та організація праці, а також способи матеріального забезпечення її діяльності, вписані в типовому "Положенні про парафіяльну катехитичну школу".

Арт. 108. З огляду на комплексний характер навчальної програми катехитичної школи, за згодою пароха, в її рамках можуть провадити гуртки фахово підготовлені миряни (напр. психолог, учитель музики, співу, малювання чи прикладного мистецтва, аніматори тощо).

Глава 5

Парафіяльний катехит

Арт. 109. Катехит – це належно підготовлена особа, покликана та скерована Церквою для допомоги парохів в служінні та вихованні у вірі Божого народу[138].

Арт. 110. Катехит має належати до Католицької Церкви, бути відданим їй вченню та вести активне християнське і релігійне життя.

Арт. 111. Катехит повинен пройти відповідну духовну формацію та богословську і педагогічну підготовку, згідно з програмою, затвердженою компетентною церковною владою.

Арт. 112. Кандидат до катехитичного служіння вибирається з парафіяльної спільноти і скеровується на навчання за рекомендацією пароха, або приймається на підставі рекомендації та документів про відповідну освіту та кваліфікацію.

Арт. 113. На підставі кваліфікації та відповідальності вимогам до катехитичного служіння, єпархіальний єпископ іменує до уряду катехита кожного окремого кандидата та визначає місце і термін його служіння[139].

Арт. 114. § 1. Катехитичне служіння може бути виконуване на добровільних засадах або на підставі трудового договору;

2. Для належного економічного і матеріального забезпечення катехитичного служіння та оплати праці катехитів, єпархіальний єпископ може видати окреме розпорядження.

Арт. 115. Права та обов'язки катехита є визначені у «Катехитичному правильнику УГКЦ».

Арт. 116. § 1. Право відкликати або усунути катехита від служіння має лише єпархіальний єпископ: на власне прохання катехита; на підставі обставин, несумісних з даним урядом, або з огляду на інші об'єктивні причини, вказані у проханні пароха, директора катехитичної школи, голови деканального катехитичного осередку, або голови єпархіальної катехитичної комісії;

2. Якщо катехит є найманим працівником, то рішення про звільнення має бути видане у письмовій формі, та оформлене згідно норм трудового законодавства.

Глава 6

Парафіяльні мирянські спільноти

Арт. 117. Щоб розкривати та розвивати таланти кожного члена парафіяльної спільноти, для створення в ній родинної атмосфери та сприяти духовному зросту парафіян, наполегливо заохочується засновувати в парафії різні релігійні мирянські спільноти, як наприклад: «Апостольство молитви», «Матері в молитві», «Марійська дружина», «Віктарне братство», «Українська молодь - Христові», «Товариство українських студентів-католиків «Обнова», «Віра і світло», «Справжня любов чекає», «Подружні зустрічі» та інші.

Арт. 118. У парафії можуть діяти також братства та сестринства з відповідною внутрішньою структурою, статути яких затверджує єпархіальний єпископ.

Арт. 119. Усі парафіяльні спільноти можуть діяти лише за дозволом та під духовною опікою пароха.

ТИТУЛ IV

Фінансова та господарська діяльність парафії

Арт. 120. Миряни мають обов'язок дбати про матеріальні потреби Церкви, щоб вона мала засоби, необхідні для досягнення властивих їй цілей, головню для здійснення богослужінь, місійного, катехитичного та харитативного служіння, а також для того, що необхідне для належного утримання служителів[140].

Арт. 121. Парафія забезпечує свої матеріальні потреби на основі повного господарського розрахунку та самофінансування.

Арт. 122. Фінансові надходження парафії складаються з добровільних пожертв фізичних і юридичних осіб та інших, не заборонених церковним і цивільним законодавством джерел.

Арт. 123. § 1. Парафія може мати свій банківський рахунок. Право підпису банківських документів належить пароху та скарбнику (бухгалтеру);

2. Парох має право розпоряджатися поточним рахунком у банку, попередньо заслухавши думку парафіяльної економічної ради.

Арт. 124. § 1. Парох несе повну відповідальність за фінансову та господарську діяльність парафії;

2. Право перевіряти фінансову та господарську діяльність парафії має єпархіальний єпископ або той, кому він це законно делегує.

Арт. 125. Без дозволу пароха скарбник або члени парафіяльних рад не можуть самостійно проводити в парафії грошові збірки та будь-яким чином розпоряджатися парафіяльними коштами.

Арт. 126. § 1. Парафія повинна відраховувати кошти на потреби єпархіальної курії (катедратик) у розмірі, установленому єпархіальним єпископом, а також на інші загальноцерковні потреби, відповідно до рішень компетентної церковної влади;

2. Парафія повинна сплачувати за парафіяльних священнослужителів та працівників соціальні відрахування в державні, недержавні чи церковні фонди згідно норм, встановленим державним законом та компетентною церковною владою;

3. Відповідальним за вчасне внесення коштів, про які йде мова в § 1,2, є парох.

Арт. 127. Парох, заслухавши думку парафіяльної економічної ради, має право визначати винагороду працівникам парафії.

Арт. 128. Парафіяни мають бути свідомі обов'язку винагороджувати священнослужителів парафії та дяку за служіння при виконанні треб.

Арт. 129. Єпархіальному єпископу належить установлювати правила пожертв з нагоди відправ Божественної Літургії, уділення святих Таїнств, освячень і благословень або будь-яких інших літургійних відправ[141].

Арт. 130. § 1. Парафія повинна мати належний парафіяльний будинок з відповідними умовами для постійного проживання парафіяльного священника та його родини;

2. Якщо на території парафії немає парафіяльного будинку, то парафіяльна спільнота повинна старатися знайти господарсько-фінансові можливості щоб його спорудити;

3. Крім забезпечення житлом священнослужителів, в парафіяльному будинку має бути парафіяльна канцелярія та місце для проведення різних парафіяльних зустрічей (якщо цього немає вже в іншому місці);

4. Парафіяльний будинок є власністю парафії.

Арт. 131. § 1. Парафія виділяє кошти на утримання парафіяльного будинку, зокрема: оплачує використану електроенергію, газ, воду, тепло, стаціонарний телефон (місцеві розмови), інтернет, а також на ремонтні роботи та благоустрій належної до нього території;

2. Єпархіальний єпископ може встановити ліміти річних витрат на утримання парафіяльного будинку.

Арт. 132. § 1. Якщо священик мешкає в парафії у власному будинку (за відсутності парафіяльного), парафія оплачує половину витрат, пов'язаних із його утриманням;

2. Якщо парафія має парафіяльний будинок, а парох відмовляється мешкати в ньому, або парафія хоче його будувати, але парох протиставляє будівництву, то тоді парафія не оплачує фінансових витрат, пов'язаних із утриманням власного помешкання священика та витрат на добирання до парафії;

3. Якщо парафіяльний священик змушений з об'єктивних причин проживати поза територію парафії, тоді парафія оплачує йому транспортні витрати;

4. Якщо священик, якому доручена пастирська опіка кількох парафій, проживає в парафіяльному домі однієї з них, тоді витрати, пов'язані з добиранням до іншої, покриваються останньою. В цьому випадку парафія, до якої добирається священик, повинна взяти часткову відповідальність за утримання парафіяльного дому пароха.

Арт. 133. Керуючись духом християнської любові та солідарності, парафія повинна бути готовою ділитися своїми матеріальними засобами з потребуючими спільнотами, особливо на місійних теренах.

Арт. 134. Обов'язком парафіяльної спільноти на чолі з парохом є дбати про належне утримання храму, дзвіниці, прихрамової території та іншого церковного майна парафії.

Арт. 135. Парафіяльні храми та каплиці повинні будуватися з письмового дозволу єпархіального єпископа, дотримуючись архітектурних, канонічних та літургійних приписів[142], відповідно до норм чинного церковного і цивільного законодавства.

Арт. 136. Храми, дзвіниці, пам'ятники та інші споруди, передані у власність чи постійне користування парафіяльній громаді, які є пам'ятками архітектури загального чи місцевого значення, повинні дбайливо зберігатися. Будь-які роботи з їх ремонту чи реконструкції можуть проводитися зі згоди церковної влади та з дозволу і під наглядом компетентних державних органів.

Арт. 137. Парафіяни повинні дбати про збереження належного порядку на місцевому цвинтарі, незалежно від форми власності.

Арт. 138. Каплиці, хрести, фігури, пам'ятники та могили героїв національно-визвольних змагань з прилеглою до них територією, повинна доглядати парафіяльна громада із залученням до цього молодіжних та громадсько-політичних організацій даного населеного пункту.

ТИТУЛ V

Кінцеві положення

Арт. 139. Вихід частини вірних із членів парафії законно заснованої управлінням єпархії Української Греко-Католицької Церкви, позбавляє їх будь-яких майнових претензій на власність парафії.

Арт. 140. У разі виходу всієї парафіяльної спільноти з-під юрисдикції Української Греко-Католицької Церкви, законне майно парафії залишається власністю правонаступника, а саме юридичної особи засновника - єпархіального управління.

Арт. 141. До компетенції єпархіального єпископа належить внесення змін і доповнень до Артикулів цього Правильника.

Арт. 142. Парафіяльний правильник Стрийської єпархії УГКЦ, з впровадженими змінами та доповненнями, набирає чинності, відповідно до норм права[143].

Додаток 1

СТАТУТ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ПАСТОРАЛЬНОЇ РАДИ

Вступ

Церква Христова є спільнотою осіб, які в Таїнстві Хрещення звільнені від гріха та відроджені до нового життя в Бозі, стали її повноправними членами. Через Таїнство Хрещення всі вірні творять один Божий народ, якому повірено здійснювати місію, яку Христос Господь доручає і довіряє своїй Церкві виконувати у світі.

Як члени Церкви – Христового таїнственного тіла[144], всі вірні зобов'язані дбати про розвиток цілого церковного організму. Така свідомість співвідповідальності за добро святої матері Церкви закладається в серце людини змалечку, щоб зростаючи, кожна особа почувалася членом Церкви не через формальну приналежність, але через активну участь у житті певної парафіяльної спільноти та через турботу за неї.

Церква Христова є тим «ковчегом», в якому всі люди покликані знайти спасіння. Дбаючи про спасіння душ всіх членів Церкви, ініціативних і менш активних, найвища церковна влада закликає духовенство, богопосвячених осіб і мирян взаємно розділяти спільний обов'язок відповідальності за церковну спільноту, свідомо беручи на себе зобов'язання сприяти її діяльності та розвитку.

Церква, через ієрархічну структуру влади, виконує послання проповідувати спасіння й звіщати, що Царство Боже близько. Для того, щоб це «звіщання» не залишило нікого поза увагою, Церква здійснює своє пастирське служіння серед свого народу на конкретних місцях - в парафіях, через священнослужителів, які їх очолюють.

Парафія є основною складовою структури єпархії, та Церкви в цілому. Тому всі члени парафії, на чолі з її законно призначеним парохом, як духовним отцем, та під його керівництвом, покликані до відповідальної та творчої співпраці з Божою благодаттю в пастирських стараннях, які б

служили наверненню людей на дорогу спасіння до повноти духовного життя в Святій матері Церкві, заснованій Христом на апостолі Петрі[145].

Прикладом солідарності та взаємної відповідальності в Церкві і для Церкви, має бути в парафії співпраця пароха та пасторальної ради, члени якої, обрані згідно із Статутом, покликані бути його дієвими помічниками в реалізації усіх пасторальних ініціатив у парафії.

Вступні положення

Арт. 1. Відповідно до приписів канону 295 ККСЦ [146], та канону 41 КПП[147], у парафії[148] «_____» створюється парафіяльна пасторальна рада (далі - пасторальна рада), яка служить парафіяльній спільноті для її освячення, утвердження у вірі та виконання її місії у Церкві і світі.

Арт. 2. § 1. Виконання душпастирського уряду в парафії належить виключно до компетенції пароха. Він особисто відповідає за парафію перед єпархіальним єпископом.

2. Для належного сповнення парохом свого священного обов'язку навчати, освячувати та управляти парафією, право приписує йому дбати про співпрацю з мирянами[149].

Арт. 3. § 1. Пасторальна рада є колективним дорадчим органом у парафії і не є юридичною особою;

2. В компетенції пасторальної ради є кваліфіковано допомагати пароху в аналізі душпастирської ситуації в парафії та в плануванні і реалізації заходів, спрямованих на проповідання Божого Слова, освячення Божого люду та служіння ближньому.

3. В процесі прийняття душпастирських рішень, пароху належить розважливо брати до уваги поради і пропозиції членів пасторальної ради, та приймати допомогу, яку вони надають при виконанні запланованих заходів.

Арт. 4. Пасторальна рада діє в межах норм, визначених Кодексом канонів Східних Церков, Канонами партикулярного права УГКЦ, Парафіяльним правильником Стрийської єпархії УГКЦ, декретами й вказівками єпархіального єпископа Стрийської єпархії УГКЦ та цим Статутом.

Структура та склад пасторальної ради

Арт. 6. § 1. До пасторальної ради обираються лише повнолітні особи, які є вірними УГКЦ, відзначаються доброю вірою, провадять моральний спосіб життя, беруть активну участь у житті своєї парафії, вирізняються дарами мудрості, розважливості, умінням спілкуватися та працювати з іншими людьми, а також є фахівцями в ділянках, корисних для такого служіння, та виявляють готовність присвятити свій час і вміння для добра парафіяльної спільноти;

2. Члени пасторальної ради повинні мати тимчасове або постійне місце проживання на території парафії, відповідно до приписів канону 912 ККЦ.

Арт. 7. Членами пасторальної ради є:

1) особи, яким це належить силою права та уряду: парох, парафіяльні сотрудники, диякони (якщо вони є);

2) особи, призначені парохом, зважаючи на їх досвід та компетентність;

3) особи, вибрані парафіяльною спільнотою: чоловіки й жінки, які приналежать до цієї парафії та відповідають вимогам, передбаченими Арт. 6 цього Статуту.

Арт. 8. Головою пасторальної ради є парох.

Арт. 9. Кількість членів пасторальної ради, як правило, не повинна налічувати менше ніж 5 та не перевищувати 20 членів, і мала б пропорційно відповідати величині парафії та її активності.

Арт. 10. § 1. Створення та формування складу пасторальної ради відбувається на виборчих зборах парафії.

2. Про скликання виборчих зборів парох зобов'язаний повідомити всіх парафіян принаймні за три тижні.

Арт. 11. На виборчі збори парох повинен запросити протопресвітера (декана) даного округу (деканату), як представника єпархіального єпископа.

Арт. 12. Вибори відбуваються відповідно до приписів канонів 947-960 ККЦ.

Арт. 13. Половину членів пасторальної ради призначає парох, ураховуючи тих, про яких мова в п. 2, Арт. 7, цього Статуту. Решту членів пасторальної ради обирають парафіяни шляхом голосування

з переліку кандидатів, рекомендованих пароху до обрання парафіяльною спільнотою, відповідно до п. 3, Арт. 7, цього Статуту.

Арт. 14. Пасторальна рада простою більшістю (50%+1) голосів повинна зі складу її членів обрати секретаря, обов'язком якого є вести протокол засідань ради.

Арт. 15. Члени пасторальної ради повинні прилюдно скласти обіцянку сумлінно виконувати свої обов'язки (текст обіцянки наприкінці цього Статуту).

Арт. 16. § 1. Пасторальна рада законно починає свою діяльність тільки після письмового затвердження її складу парохом, про що ним видається окремий документ.

2. Впродовж 15 днів парох повинен письмово повідомити єпархіального єпископа про обрання членів пасторальної ради.

Арт. 17. Члени пасторальної ради виконують свої обов'язки на добровільних засадах, а тому винагорода за їх служіння не передбачається.

Арт. 18. Повноваження пасторальної ради тривають 3 роки, після чого повинні відбутися перевибори.

Завдання

Арт. 19. Основним завданням пасторальної ради є підтримувати пароха порадою і допомогою в розвитку катехитичної[150] та соціально-харитативної[151] діяльності парафії, а також пропонувати власні пропозиції, спрямовані на розвиток різних мирянських ініціатив, рухів і спільнот[152], та дієво підтримувати пароха в їхній реалізації.

Арт. 20. Інші завдання пасторальної ради:

у співпраці з парохом проводити аналіз стану життя і діяльності парафії, вносити пропозиції щодо його реорганізації, вдосконалення та виправлення виявлених недоліків;

допомагати пароху в здійсненні пасторального планування в парафії, відповідно до «Посібника з пасторального планування»;

консультувати пароха щодо персонального складу економічної ради парафії;

давати добрий приклад відповідальної та чинної турботи за життя парафії та цілої Церкви;

допомагати пароху докладно реалізовувати в житті парафії всі розпорядження, видані єпархіальним єпископом чи іншою компетентною церковною владою;

організовувати та залучати ширші кола парафіян різних вікових категорій до участі в богослужіннях, місійному і катехитичному служінні та до реалізації соціально-харитативних ініціатив;

допомагати пароху в організації та проведенню різних релігійних заходів;

координувати співпрацю між спільнотами, що діють у парафії;

допомагати парафіяльним священнослужителям та катехитам у праці з дітьми і молоддю;

сприяти розвиткові та поглибленню молитовного й релігійного життя в парафії;

разом з парафіяльною економічною радою дбати про відповідне матеріально-економічне забезпечення потреб пасторальної та соціально-харитативної діяльності;

організовувати опіку над хворими та старшими членами парафії, передовсім які особливо потребують допомоги;

допомагати священнослужителям парафії дбати про належний стан парафіяльного храму та всього того, що вимагається до звершення богослужіннь, інших церковних споруд, парафіяльних будинків і прилеглої до них території;

формувати в середовищі членів парафіяльної спільноти свідомість церковної та громадської відповідальності;

бути протагоністами доброї суспільної думки про Церкву, парафію та духовенство;

за дорученням пароха виконувати інші завдання та служіння.

Діяльність

Арт. 21. Засідання пасторальної ради повинні відбуватися:

- 1) принаймні три рази на рік;
- 2) додатково, коли парох буде вважати це за необхідне;
- 3) під час візитації парафії чи за іншої потреби, за особливим рішенням місцевого ієрарха.

Арт. 22. Скликання засідання пасторальної ради, визначення порядку денного та головування на засіданнях належить до компетенції пароха.

Арт. 23. Члени пасторальної ради мають право кожного разу вносити свої пропозиції до порядку денного, заздалегідь повідомляючи про них пароха.

Арт. 24. У випадку довготривалої законної відсутності пароха, на засіданнях парафіяльної ради головує адміністратор парафії.

Арт. 25. § 1. Усі голосування, що відбуваються під час засідань, слугують волевиявленням пасторальної ради. Рішення вважається прийнятим, коли воно ухвалене абсолютною більшістю (2/3) присутніх. Якщо ж кількість голосів була рівна, тоді голова своїм голосом повинен переважити;

2. Кожне рішення пасторальної ради, наскільки б воно не було пасторально необхідним, має лише дорадчий характер. Остаточне рішення про його впровадження належить пароху та компетентній церковній владі загалом.

Арт. 26. Рішення пасторальної ради оформляється в протоколі, який підписує голова, секретар та всі присутні на засіданні члени.

Арт. 27. Усі протоколи засідань пасторальної ради повинні зберігатися в архіві парафії.

Арт. 28. Для допомоги у вирішенні певних питань парох може запросити на засідання пасторальної ради компетентних осіб.

Арт. 29. Розгляд фінансових і майнових справ парафії є компетенцією парафіяльної економічної ради, завдання якої окреслені окремим Статутом. У разі необхідності пасторальна рада своїми порадами може допомагати парафіяльній економічній раді у виконанні її завдань.

Арт. 30. Важливіші рішення пасторальної ради потрібно довести до відома всіх парафіян шляхом усного оголошення, або опублікування в «Парафіяльному віснику», якщо такий є, або розміщення тексту на парафіяльній дошці оголошень.

Арт. 31. Усі члени парафії мають право цікавитися діяльністю пасторальної ради та висловлювати свої пропозиції чи зауваження стосовно її діяльності або рішень.

Втрата та позбавлення членства і припинення діяльності

Арт. 32. Втрата членства у парафіяльній пасторальній раді настає в разі смерті, зречення, закінчення терміну обрання або переїзду члена ради на постійне місце проживання поза канонічну територію парафії.

Арт. 33. § 1. Підставами для позбавлення членства в пасторальній раді є:

1) неоправдана відсутність на зібраннях пасторальної ради два рази підряд;

2) дії, які спричинюють згіршення або завдають великої шкоди парафії та добру Церкви, аморальна поведінка, відступництво від віри або єдності з Католицькою Церквою, підбурювання до бунту або непослух законній церковній владі;

2. Про позбавлення членства через неоправдану відсутність вирішують усі члени пасторальної ради таємним голосуванням. Для правосильності виключення вимагається абсолютна більшість (2/3) голосів. В інших випадках парох зобов'язаний прийняти рішення сам, та повідомити про нього пасторальну раду.

Арт. 34. § 1. Парох парафії має право розпустити пасторальну раду, якщо вона не виконує своїх завдань, перевищує свої повноваження або її діяльність заподіює шкоду парафіяльній спільноті. Про своє рішення повинен якнайшвидше повідомити єпархіального єпископа;

2. Втрата парохом уряду не є підставою для припинення існування пасторальної ради парафії.

Арт. 35. У разі виникнення поважних труднощів у порозумінні між парохом та пасторальною радою, обидві сторони мають право звертатися про допомогу у їх вирішенні до відповідних структур єпархії[153].

Прикінцеві положення

Арт. 36. Єпархіальний єпископ має право вносити зміни та доповнення до цього Статуту.

Арт. 37. Цей Статут з впровадженими змінами та доповненнями, затверджений єпархіальним єпископом, набирає чинності, відповідно до норм права[154].

Обіцянка члена парафіяльної пасторальної ради

Я, (Ім'я та Прізвище особи), приймаючи обов'язки члена парафіяльної пасторальної ради, в ім'я Пресвятої Трійці обіцяю сумлінно виконувати покладені на мене обов'язки у межах та відповідно до способу, визначеного Кодексом канонів Східних Церков, Канонами партикулярного права Української Греко-Католицької Церкви та відповідними Статутами.

Тож допоможи мені, Боже, у Тройці Святій єдиний, молитвами Пресвятої Богородиці і всіх святих!

Місце складання обіцянки (місцевість, храм/парафія)

День святого

Дата

Підпис особи, яка склала обіцянку

(Ім'я та прізвище)

Підпис пароха

(Ім'я та прізвище)

Додаток 2

СТАТУТ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ РАДИ

Вступ

Церква Христова є спільнотою вірних, які, користаючи зі спасительних заслуг нашого Господа Ісуса Христа, прямують до Царства Божого. Цим шляхом до спасіння та змаганням ради досягнення вічності в небі є земне життя людини. Саме живучи на землі та приймаючи за правду те, що Бог об'явив, а Церква подає до вірування, людина наближається до щасливого майбутнього, що Господь підготував тим, які Його люблять.

Допоки людина живе на землі, користаючи зі всіх дібр, даних їй Богом, її життя має подвійну мету: дбати про спасіння душі, беручи активну участь у житті Церкви, передовсім прийняттям святих Таїнств, та освячуючись ділами з віри. Та в той же час вона повинна дбати про отриманий «талант», щоб через розумне та відповідальне вживання дарів і можливостей створеного світу, заслужити по смерті почути слова: "Слуго вірний, увійди в радість Пана свого"[155].

Людина є суспільною істотою, і її земне життя проходить як у родинній спільноті, так в просторі громадянського суспільства, де вона бере участь у процесах, які більшою чи меншою мірою стосуються всіх людей на планеті. Одночасно через Таїнство Хрещення людина починає належати ще й до іншої спільноти, Христової Церкви, яка поєднує в собі два виміри – духовний і матеріальний. Церкві належить природне право набувати, володіти, управляти і відчужувати те дочасне майно, яке необхідне для досягнення її власних цілей, особливо для богочитання, діл апостоляту, любові і належного утримання служителів[156].

Приналежність людини до спільноти Церкви конкретизується у належності до конкретної парафії - церковної структури в межах визначеної території, на якій вірні, що там проживають, творять «приналежність» до цієї церковної одиниці. Заснування, життя й діяльність парафійальної спільноти передбачає також матеріальні видатки. Їх покриття є не тільки канонічним обов'язком кожного члена парафії, але і виразом свідомості парафіянами своєї відповідальності за розвиток літургійно-богослужбового життя спільноти, її евангелізаційної та харитативної діяльності згідно волі Христа Спасителя.

Відповідальним за збереження та доцільне вживання всіх матеріальних дібр парафії, пошук і адміністрування необхідних ресурсів, є парох парафії. Для допомоги йому законодавство Церкви приписує утворити у парафії економічну раду. Парафіяльна економічна рада є колективним органом, покликаним згідно Статуту кваліфіковано допомагати пароху у забезпеченні парафії належними матеріальними ресурсами та в їх адмініструванні.

Усі члени ради, прийнявши призначення, свідомо і добровільно беруть на себе обов'язок діяти виключно під керівництвом пароха. На економічну раду покладається обов'язок дбати про достойний стан храму та всього, що належить до літургійного парафіяльного життям, про добродійну діяльність парафії та належне утримання парафіяльних священиків. Для того, щоб уся парафіяльна спільнота могла належно здійснювати своє послання «звіщати Царство Боже», потрібно забезпечити першочергові пасторальні ініціативи з катехизації та християнського виховання дітей і молоді, релігійно-просвітницьку та євангелізаційну діяльність. Завданням економічної ради є спомагати місійні зусилля Церкви та її соціально-харитативну чинність, пам'ятаючи на слова Христа на страшному суді: "Істину кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших, ви мені зробили"[157].

Вступні положення

Арт. 1. Відповідно до приписів канону 295 ККЦ [158], та канону 41 КПП[159] у парафії[160] «_____» створюється парафіяльна економічна рада (далі - економічна рада).

Арт. 2. Економічна рада є колективним дорадчо-консультативним органом у парафії і не є юридичною особою.

Арт. 3. Тільки парох правосильно керує всією діяльністю парафії, та виступає від її імені в усіх економічних, майнових та господарських справах[161].

Арт. 4. Економічна рада покликана допомагати пароху в управлінні усім дочасним майном парафії і жодним чином не може його замінити.

Арт. 5. Економічна рада діє в межах норм, визначених Кодексом канонів Східних Церков, Канонами партикулярного права УГКЦ, Парафіяльним правильником Стрийської єпархії УГКЦ, декретами і вказівками єпархіального єпископа Стрийської єпархії УГКЦ та цим Статутом.

Структура і склад економічної ради

Арт. 6. До складу економічної ради можуть бути призначені повнолітні особи, які є вірними УГКЦ, мають відповідні знання та досвід, ведуть моральний і чесний спосіб життя, беруть активну участь у житті парафії, вирізняються даром мудрості, розважливості, умінням співпрацювати з іншими людьми та готовністю присвятити свій час і таланти для добра парафії. Такі особи повинні мати тимчасове або постійне місце проживання на території парафії відповідно до приписів канону 912 ККСЦ.

Арт. 7. § 1. Членів економічної ради призначає парох, порадившись із парафіяльною пасторальною радою;

2. Члени економічної ради призначаються терміном на 3 роки, з можливістю продовження, однак передбачається принаймні часткова зміна складу ради;

3. Членами економічної ради не можуть бути однокровні або свояки пароха аж до четвертого ступеня включно[162].

Арт. 8. Економічна рада складається як правило з 4 - 6 членів, проте їх кількість може змінюватися залежно від величини парафії та її господарської діяльності.

Арт. 9. § 1. Парох є головою економічної ради та очолює її роботу;

2. Пароху належить відповідально ставитися до порад, пропозицій і ініціатив членів економічної ради та допомоги, наданої ними у його адміністративному служінні.

Арт. 10. § 1. Члени економічної ради повинні прилюдно прийняти обіцянку сумлінно виконувати свої обов'язки. Текст обіцянки, підписаний всіма призначеними членами, зберігається в архіві парафії;

2. Економічна рада законно починає свою діяльність тільки після письмового затвердження її складу парохом, про що ним видається окремий документ.

Арт. 11. Скарбник (бухгалтер) силою свого уряду є членом економічної ради[163].

Арт. 12. § 1. Якщо необхідно, для кращої організації своєї роботи економічна рада може обрати свого секретаря з-поміж членів цієї ради;

2. Члени економічної ради виконують свої обов'язки на добровільних засадах, а тому винагорода за їх служіння не передбачається.

Арт. 13. Парох письмово повідомляє єпархіального єпископа про створення економічної ради парафії та подає список її членів.

Компетенція

Арт. 14. У питаннях продажу й купівлі парафіяльного майна, надання його в оренду, витрат на суму, що перевищує третину середньомісячного доходу парафії, та щодо інших значних видатків, парох зобов'язаний заслухати думку економічної ради.

Арт. 15. Продаж або купівля парафіяльного майна та інші значні витрати, що перевищують максимальну суму, установлену єпархіальним єпископом, здійснюються лише за згодою єпархіального єпископа.

Арт. 16. Завдання економічної ради:

- 1) допомагати парохам в управлінні рухомим і нерухомим майном парафії;
- 2) займатися пошуком додаткових коштів на потреби парафії, крім звичайних пожертв вірних;
- 3) пропонувати парохам на погодження розміри мінімальних місячних добровільних пожертв вірних, призначених для парафії;
- 4) дбати та допомагати в належному збиранні інших внесків і пожертв, визначених компетентною церковно владою та державним законодавством.

Арт. 17. Подати щорічний звіт по виконанні бюджету в кінці поточного року; складати прогноз плану доходів і витрат парафії на наступний рік та підготовляти бюджет парафії.

Арт. 18. У кінці календарного року готувати разом з парохом звіт про свою діяльність, та разом зі скарбником (бухгалтером) звітувати перед парафіяльною громадою про фінансово-господарську діяльність за вказаний період.

Арт. 19. Копію річного звіту про фінансово-господарський стан парафії парох зобов'язаний надіслати до економічного відділу єпархіальної курії.

Діяльність

Арт. 20. § 1. Економічна рада повинна засідати принаймні чотири рази на рік.

2. При вирішенні питань, які є в компетенції економічної ради, право голосу мають лише члени ради.

Арт. 21. Засідання економічної ради, зокрема й позачергові, скликає парох із власної ініціативи або за ініціативою принаймні третини її членів.

Арт. 22. Порядок денний засідань економічної ради пропонує парох або її члени, заздалегідь повідомивши пароху зміст пропозицій.

Арт. 23. В окремих випадках і на вимогу пароха члени економічної ради зобов'язані дотримуватися таємниці щодо обговорюваних питань.

Арт. 24. § 1. Секретар, або за його відсутності один із членів економічної ради, веде протокол засідання, який зберігається в архіві парафії. У ньому слід записувати, хто присутній, які питання розглядали, де і коли збиралися, які рішення прийняли.

2. Наприкінці засідання кожен з присутніх повинен підписати протокол, зазначивши, якщо вважає за потрібне, свою особисту думку щодо конкретних питань.

Арт. 25. На засідання економічної ради парох може запросити інших осіб для надання консультативної та фахової допомоги, зокрема у випадку важливих економічних чи майнових рішень.

Арт. 26. Інформацію, яка обговорювалася на засіданнях економічної ради, за рішенням пароха можна доводити до відома всіх парафіян шляхом усного оголошення, або опублікування в «Парафіяльному віснику», якщо такий є, або розміщуючи текст на парафіяльній дошці оголошень зі збереженням припису Арт. 23.

Арт. 27. Усі члени парафії мають право цікавитися діяльністю економічної ради і висловлювати свої пропозиції та зауваження стосовно питань, які слід розглянути, або стосовно діяльності чи рішень самої економічної ради.

Арт. 28. У випадку виявлення конкретних фактів зловживань у фінансово-господарській діяльності парафії, члени економічної ради зобов'язані звернутися з відповідною заявою до єпархіального економа.

Втрата та позбавлення членства і припинення діяльності

Арт. 29. § 1. Втрата членства в економічній раді настає в разі смерті, зречення, закінчення терміну призначення або у зв'язку з переїздом члена ради на постійне місце проживання поза канонічну територію парафії;

2. Підставами для позбавлення членства в економічній раді є:

1) неоправдана відсутність на зібраннях економічної ради два рази підряд;

2) дії, які спричинюють згіршення або завдають великої шкоди парафії та добру Церкви, аморальна поведінка, відступництво від віри або єдності з Католицькою Церквою, підбурювання до бунту або непослух законній церковній владі;

3. Рішення про втрату або позбавлення членства в парафіяльній економічній раді, приймає парох, перед тим повідомивши про це парафіяльну пасторальну раду та вислухавши її думку.

Арт. 30. Парох, порадившись із парафіяльною пасторальною радою, може розпустити економічну раду, якщо:

1) рада не виконує своїх завдань (напр., не збирається декілька разів підряд, попри повідомлення пароха про зібрання, не вирішує декотрих питань або ігнорує їх розгляд тощо);

2) перевищує свої повноваження;

3) її діяльність заподіює шкоду фінансовому чи майновому стану парафії.

Арт. 31. Економічна рада перестає існувати з моменту втрати парохом свого уряду.

Прикінцеві положення

Арт. 32. Єпархіальний єпископ має право вносити зміни та доповнення до цього Статуту.

Арт. 33. Цей Статут з впровадженими змінами та доповненнями, затверджений єпархіальним єпископом, набирає чинності, відповідно до норм права[164].

Обіцянка члена парафіяльної економічної ради

Я, (Ім'я та Прізвище особи), приймаючи обов'язки члена парафіяльної економічної ради, в ім'я Пресвятої Тройці, обіцяю сумлінно виконувати покладені на мене обов'язки в межах та відповідно до способу, визначеного Кодексом канонів Східних Церков, Канонами партикулярного права Української Греко-Католицької Церкви та відповідними Статутами. Так допоможи мені, Боже, в Тройці Святій єдиний, молитвами Пресвятої Богородиці і всіх святих!

Місце складання обіцянки (місцевість, храм/парафія)

День святого

Дата

Підпис особи, яка склала обіцянку

(Ім'я та прізвище)

Підпис пароха

(Ім'я та прізвище)

Підпис одного з членів парафіяльної пасторальної ради

(Ім'я та прізвище)

[1] ККСЦ, кан. 313: «Те, що говориться в праві про єпархії або єпархіальних єпископів, стосується також екзархії або екзархів, хіба що виразно правом застережено щось інше, або впливає з природи речі».

[2] Пор. ККСЦ, кан. 279, 280, § 2; SC, п. 42 та CD, п. 30, 32; CS, кан. 160, § 1-3, 489, § 1; Замойський Синод 1720 р., титул 10.

[3] Пор. ККСЦ, кан. 280, § 3

[4] Там само, кан. 280, § 1.

[5] Там само, кан. 282, § 1-2, кан. 480: «У монастирській церкві не можна засновувати парафію і не можна іменувати ченців парохами без згоди Патріарха в межах очолюваної ним Церкви або в інших випадках – Апостольського Престолу»; CS, кан. 490, § 1; Кобринський Синод 1626 р., арт. 12.

[6] Кан. 205, § 1,2.

[7] Пор. ККСЦ, кан. 281; CD, п. 30; CS, кан. 160, § 1, кан. 489, § 1; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 1.

[8] Пор. ККСЦ, кан. 285, § 1; CD, п. 31; CS, кан. 493.

[9] Пор. ККСЦ, кан. 285, § 2

[10] Пор. ККСЦ, кан. 284, § 1; CD, п. 28; CS, кан. 496

[11] Пор. ККСЦ, кан. 286, п. 2.

[12] ККСЦ кан. 287, § 2; КПП кан. 38.

[13] ККСЦ, кан. 286, п. 1: «Коли єпископський престол вакантний або зазнає перешкоди у своїй діяльності, то до адміністратора єпархії або когось іншого, хто тимчасово керує єпархією, належить іменувати парохом пресвітера, запропонованого вищим настоятелем за приписом кан. 284, § 2 ККСЦ».

[14] КПП, кан. 37, § 2: «Для того щоб довірити парафію членові чернечого інституту або товариства спільного життя на подобу чернечих, вищий настоятель пропонує єпархіальному єпископові кандидатуру здатного пресвітера свого інституту або товариства з дотриманням угод, укладених з єпархіальним єпископом».

[15] Пор. ККСЦ, кан. 480.

[16] КПП, кан. 37 § 1 дає можливість єпархіальному єпископу іменувати пароха на п'ятирічний термін: «Право іменування парохів належить тільки до єпархіального єпископа, який вільно їх іменує, причому, парох є сталий у своєму уряді, однак єпархіальний єпископ може його іменувати терміном на п'ять років»; див. також ККСЦ, кан. 284, § 3; CD, п. 31; CS, кан. 494, § 1.

[17] Пор. Чин введення новопоставленого пароха // Требник освячення та благословення, виданий з благословення Блаженнішого Любомира Гузара. – Львів: Свічадо, 2014. – С. 68–73.

[18] КПП, кан. 39: «Канонічне прийняття парафії відбувається з уведенням новоіменованого пароха в уряд, яке здійснює протопресвітер його округу, згідно з приписами літургійних книг, хіба що єпархіальний єпископ вирішить інакше»; Nuntia, 9 (1979), с. 70–71; пор. ККСЦ, кан. 288.

[19] Пор. Чин поставлення пресвітера // Архиєратикон або святительський служебник. – Синод УГКЦ, 1988 р. – С. 119.

[20] Пор. ККСЦ, кан. 289; Замойський Синод 1720 р., титул 3; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 3, 5.

[21] Пор. КПП, кан. 39, поданий у посиланні 16.

[22] Пор. ККСЦ, кан. 610, § 2; CS, кан. 185, § 1, кан. 416.

[23] Пор. ККСЦ, кан. 723, § 1.

[24] Ієрархом місця, чи місцевим ієрархом, відповідно до кан. 984 ККСЦ, є Римський Архиєрей, єпархіальний єпископ, екзарх, апостольський адміністратор, ті, хто, тимчасово законно є їхніми наступниками в управлінні, а також протосинкел і синкел, відповідно до їх компетенції, визначеної єпархіальним єпископом.

[25] Пор. ККСЦ, кан. 722, § 4; ОЕ, п. 16.

[26] Пор. ККСЦ, кан. 796, § 2.

[27] Якщо з місцевим ієрархом неможливо зв'язатися за допомогою листування або через особисту зустріч, то такий випадок слід уважати за неможливість звернутися до місцевого ієрарха. Пор. ККСЦ, кан. 796, § 3.

[28] Пор. ККСЦ, кан. 795, § 1 п. 1, 2.

[29] Пор. там само, кан. 797.

[30] Пор. ККСЦ, кан. 829, § 1; СС, кан. 86, § 1–2; Львівський Синод 1891 р., титул 2, глава 7, п. 3

[31] Пор. ККСЦ, кан. 893, § 1, ч. 1.

[32] Пор. там само, кан. 892

[33] Пор. ККСЦ кан. 898, § 3; КПП, кан. 117, § 2.

[34] Пор. ККСЦ, кан. 988, § 1.

[35] Законодавець у ККСЦ, кан. 677, § 1 та, зокрема, у КПП, кан. 81, на який покликається загальне право, установив, що: 1) уділяти таїнство Хрещення належить парохіві того, хто має бути охрещеним. Це Таїнство може уділити інший священик за дозволом пароха або місцевого ієрарха. Такий дозвіл законно припускається з поважної причини; 2) священик, який уділив таїнство Хрещення без відома пароха або за його відсутності, зобов'язаний протягом семи днів письмово, з дотриманням вимог кан. 689 ККСЦ про належний запис в книзі охрещених, повідомити пароха новоохрещеної особи; 3) у надзвичайних випадках таїнство Хрещення дозволено уділяє будь-який вірний християнин, який повинен якнайшвидше повідомити про факт хрещення пароха місця, де

воно відбулося; 4) якщо уділення таїнства Хрещення відбулося в надзвичайний спосіб, то до компетенції пароха новоохрещеного належить доповнити Чин таїнства відповідно до приписів літургійних книг. Пор. ККСЦ, кан. 677 § 1 та КПП, кан. 81.

[36] На чужій території нікому не дозволяється уділяти таїнства Хрещення без відповідного дозволу. У такому дозволі парох іншої Церкви свого права не може відмовити священникові Церкви свого права, до якої має бути приписаний той, кого треба охрестити.

[37] Згідно з цими канонами, Миропомазання за традицією Східних Церков уділяє священник сукупно із Хрещенням або роздільно. Зазвичай ці два таїнства уділяють разом. При цьому Законодавець установив, що у разі справжньої необхідності або якщо тайна Хрещення було уділена в надзвичайний спосіб (тобто не священнослужителем), дозволяється роздільне уділення цих двох таїнств. При цьому треба старатись, щоб помазання святим миром було вділене якнайшвидше.

[38] Законодавець у ККСЦ, кан. 697, 708, 710 та, зокрема, у КПП, кан. 90 і 92, установив, що: 1) місцеві ієрархи та парохі повинні дбати, щоб вірні були навчені часто приймати Пресвяту Євхаристію, а особливо в неділі та свята, про які мова в кан. 57, у пасхальний та різдвяний час та в небезпеці смерті; 2) вірні можуть приймати Пресвяту Євхаристію тільки один раз на день; 3) дітям після Хрещення і Миропомазання та особам, позбавленим користування розумом, можна уділяти Пресвяту Євхаристію; 4) щодо участі дітей, то той, хто уділяє Пресвяту Євхаристію, повинен зважати на здатність дитини спожити Пресвяту Євхаристію і в разі сумніву причащати тільки Крові Господньої; 5) припускається, що дитина, якій виповнилося сім років, користується розумом, тому її слід заохочувати до прийняття таїнства Покаяння.

[39] Пор. ККСЦ, кан. 828; Замоївський Синод 1720 р., титул 3, § 8; Кобринський Синод 1626 р., арт. 4-5

[40] Пор. ККСЦ, кан. 739, § 2.

[41] Пор. там само, кан. 290, § 2. В окремих випадках належить дотримуватись «Інструкції щодо обмеження почесей християнського похорону» 31.10.2009 року, <http://stryi.ugcc.org.ua/rozyasnennya-schodo-chynu-hrystyyanskoho-pohoronu> (15.09.2016 року)

[42] Пор. там само, кан. 294.

[43] ККСЦ кан. 302 §1.2.3; Пор. КПП, кан. 44, § 4

[44] Пор. там само, кан. 59, кан. 143: «Священнослужитель, який бере активну участь у політичній передвиборчій агітації і, діставши попередження відповідно до закону, продовжує це робити, повинен бути відповідно покараний, не виключаючи суспензи». Також дотримуючись «Інструкції про поведінку священнослужителів УГКЦ під час політичних виборчих кампаній» 04.04.2014, http://news.ugcc.ua/documents/Instruktsiya_pro_povedinku_svyashchennosluzhitelev_ugkts_pid_chas_politichnih_viborchih_kampaniy_70017.html (15.09.2016 року).

[45] Пор. ККСЦ, кан. 614 § 2; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 2.

[46] Пор ККСЦ, кан. 614 §1; Резолюції VI Сесії Патріаршого Собору УГКЦ «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом», тема «Боже Слово» Єпархіальний рівень п. 3, http://news.ugcc.ua/documents/rezolyuts%D1%96i_vi_ses%D1%96i_patr%D1%96arshogo_soboru_ugkts_zhiva_paraf%D1%96ya__m%D1%96stse_zustr%D1%96ch%D1%96_z_zhivim_hristom_74724.html (15 вересня 2016 року).

[47] ККСЦ кан. 614 §2.3

[48] Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 2012 р. // Благовісник Верховного Архієпископа Києво-Галицького Української Греко-Католицької Церкви. – Львів, 2012. – С. 142.

[49] Пор. там само, С. 142.

[50] Пор. ККСЦ, кан. 624, § 1; Замойський Синод 1720 р., титул 2; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 2; Пор. ККСЦ, кан. 619; Замойський Синод 1720 р., титул 2; Львівський Синод 1891 р., титул 1, глава 8.

[51] Пор. ККСЦ, кан. 624, § 2-3.

[52] Пор. там само, кан. 628, § 2.

[53] Пор. там само, кан. 686, § 2

[54] Пор. ККСЦ, кан. 293; LG, п. 28.

[55] Пор. ККСЦ, кан. 372, § 1.

[56] Пор. там само, кан. 372, § 2.

[57] ККСЦ, кан. 289, § 2; Замойський Синод 1720 р., титул 3; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 3.

[58] Пор. там само, кан. 57 § 2.

[59] Пор. КПП, кан. 88, § 3.

[60] кан. 89, КПП; кан. 707, § 1 ККСЦ

[61] Кан. 706. ККСЦ

[62] Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 2012 р. // Благовісник Верховного Архієпископа Києво-Галицького Української Греко-Католицької Церкви. – Львів, 2012. – С. 142.

[63] Дванадцятьма святами в УГКЦ є: Різдво Пресвятої Богородиці, Всемірне Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста, Введення в храм Пресвятої Богородиці, Різдво Господа нашого Ісуса Христа, Богоявлення Господа нашого Ісуса Христа, Стрітення Господнє, Благовіщення Пресвятої Богородиці, Вхід Господній у Єрусалим, Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа, Зіслання Святого Духа, Преображення Господа нашого Ісуса Христа, Успіння Пресвятої Богородиці; пор. КПП, кан. 40, § 1.

[64] Пор. ККСЦ, кан. 294; пор. КПП, кан. 40, 57; CS, кан. 507, §1–4; Львівський Синод 1891 р., титул 4, глава 2, п. 1; титул 7, глава 6, п. 2.

[65] Пор. КПП, кан. 40, § 2,3.

[66] Пор. ККСЦ, кан. 717.

[67] Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 2012 р. // Благовісник Верховного Архієпископа Києво-Галицького Української Греко-Католицької Церкви. – Львів, 2012. – С. 142.

[68] Пор. КПП, кан. 22, п. 2.

[69] Пор. там само, кан. 56.

[70] ККСЦ, кан. 289, § 3; Замойський Синод 1720 р., титул 3, § 6; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 5.

[71] Постанови Синоду Єпископів УГКЦ 2012 р. // Благовісник Верховного Архиєпископа Києво-Галицького Української Греко-Католицької Церкви. – Львів, 2012. – С. 142.

[72] Пор. Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом // Посібник з пасторального планування. – Львів, 2013; ККСЦ, кан. 15, § 2-3.

[73] Пор. ККСЦ, кан. 665, § 1.

[74] Пор. там само, кан. 872, § 2; РО, п. 5.

[75] Пор. там само, кан. 665, § 2.

[76] Пор. там само, кан. 296, § 1; CS, кан. 511, § 1; Замойський Синод 1720 р., титул 3, § 1; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 7.

[77] Пор. КПП, кан. 42, § 1. Крім того: Журнал реєстрації документообігу (вхідної і вихідної кореспонденції).

[78] Пор. ККСЦ, кан. 296 § 2.

[79] Пор. там само, кан. 296, § 2; CS, кан. 511, § 2; Замойський Синод 1720 р., титул 3, § 1; див. Рішення IV Синоду (1967 р.) в Римі. Такі зміни, пов'язані з канонічним станом особи, вписуються у книзу охрещених.

[80] Пор. КПП, кан. 42, § 2.

[81] Пор. ККСЦ, кан. 296, § 4; CS, кан. 511, § 5.

[82] Пор. там само, кан. 296, § 3; CS, кан. 511, § 5.

[83] Пор. ККСЦ, кан. 292, § 1; CS, кан. 506, § 1; Замойський Синод 1720 р., титул 3; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 6, п. 6. Щодо парафіяльного будинку див. арт. 123-125 цього Правильника.

[84] Пор. там само, кан. 292, § 2, 3.

[85] Пор. там само, кан. 290, § 1.

[86] Пор. ККСЦ, кан. 390: «Священнослужителі мають право на відповідне утримання, і тому за виконання дорученого їм уряду або завдання повинні одержувати слушну винагороду, яка, якщо йдеться про одружених священнослужителів, повинна забезпечувати також утримання їхньої сім'ї, хіба що це вже достатньо забезпечено в інший спосіб. Вони мають рівно ж право на те, щоб, якщо вони одружені, була проявлена турбота про відповідне забезпечення, соціальну захищеність і лікарську опіку їх та їхньої сім'ї, щоб це право можна було здійснити, священнослужителі зобов'язані сплачувати внески до установи, про яку мова в кан. 1021, § 2, згідно з приписом партикулярного права». Відповідно до КПП, кан. 63, § 2, єпархіальний єпископ повинен визначити розміри внесків у єпархіальний інститут для підтримки священнослужителів, про який мова в кан. 127 КПП; РО, п. 20-21.

[87] Пор. ККСЦ, кан. 291; Львівський Синод 1891 р., титул 9, глава 2, п. 5.

[88] Пор. Протоколи засідань Львівських архиєпархіальних соборів. – Львів, 2000. – С. 382–385.

[89] КПП, кан. 63, § 1: «Священнослужителі мають право на справедливу винагороду, розмір якої щорічно встановлює єпархіальний єпископ, порадившись із колегією єпархіальних радників і радою з економічних справ, беручи до уваги обставини місця і часу». Пор. ККСЦ, кан. 192, § 5.

[90] Пор. ККСЦ, кан. 292, § 2; КПП, кан. 64.; CS, кан. 506, § 2, 3 та 5.

[91] Втрата уряду після закінчення визначеного терміну стає чинною з моменту письмового повідомлення компетентною владою (у цьому випадку йдеться про єпархіального єпископа) про те, що декрет іменування втратив чинність і більше не є обов'язковим до виконання для того, кому був виданий. Пор. ККСЦ, кан. 965, § 3.

[92] Питання зречення з уряду регулюють канони 967-971 ККСЦ. Відповідно до цих приписів Кодексу, парох може зректися церковного уряду з виправданої та обґрунтованої причини (напр. осягнення окресленого правом віку – 75 років, або через хворобу). Оцінка й визначення виправданої причини передусім залежить від влади, яка вирішує, прийняти чи відхилити прохання про зречення з уряду; у цьому разі йдеться про єпархіального єпископа. Щоб зречення було правосильним, воно має бути подане: а) письмово або усно в присутності двох свідків; б) владі, яка відповідає за канонічне призначення уряду, тобто єпархіальному єпископу. Зречення починає діяти після того, як його прийняття компетентною церковною владою (єпархіальним єпископом) було повідомлене особі, яка зрікається уряду (у цьому разі – пароху). Хоча прийняття зречення не повинно бути письмовим, воно має бути повідомлене, тобто доведене до відома особи, яка зрікається церковного уряду. Зречення втрачає всяку силу, коли про його прийняття не було повідомлено особі, яка зрікається, впродовж трьох місяців. Також зречення з уряду може бути відкликано особою, яка подає це зречення, поки її не було повідомлено про його прийняття. Пор. ККСЦ, кан. 967, 969, 970.

[93] Переведення обов'язково стосується двох урядів: того, який втрачають, і того, який надають. Переведення може здійснити тільки той, хто водночас має право доручати уряд, який звільняється, і уряд, який надається. Щодо перенесення слід суворо дотримуватись норм ККСЦ, кан. 1397-1400, які окреслюють процедуру перенесення парохів.

[94] Під час усування пароха слід дотримуватися кан. 1389–1396 ККСЦ. Пор. Цимбалюк О. Процедура при усуванні парохів. – Львів, 2011.

[95] Пор. ККСЦ, кан. 978: Позбавлення уряду може бути здійснене тільки як кара за злочин, відповідно до карного права і норм карного процесу. Наприклад, позбавлення уряду може бути накладене як кара за такі злочини: віровідступництво чи ересь; зловживання церковною владою та інші.

[96] Пор. ККСЦ, кан. 297; КПП, кан. 43: «Єпархіальний єпископ, що прийняв зречення пароха, якому виповнилося 75 років, повинен подбати про забезпечення його проживання та утримання, беручи до уваги чинне державне законодавство країни проживання».

[97] Вакантність парафії настає у випадку зречення, прийнятого єпархіальним єпископом; закінчення визначеного в декреті іменування пароха його терміну; усунення або переведення – детальніше про це в арт. 44 цього Правильника.

[98] Пор. ККСЦ, кан. 298; CS, кан. 513. 1.

[99] Єпархіальний єпископ повинен своєчасно вирішити, яка парафія для кого є найближчою; див. ККЦ, кан. 300. Рекомендується видати окремий декрет для кожного протопресвітеріату, де буде вказано, яку парафію для кого вважати найближчою.

[100] Пор. ККЦ, кан. 300, § 1-2; CS, кан. 513. 2-3.

[101] Пор. ККЦ, кан. 299, § 1; CS, кан. 514, § 1; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 7, п. 1.

[102] Пор. ККЦ, кан. 299, § 2; CS, кан. 514, § 1; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 7, п. 1.

[103] Пор. ККЦ, кан. 299, §3; CS, кан. 514, § 2.

[104] ККЦ, кан. 941: «Канонічне призначення, для якого не приписаний правом жодний термін, не слід ніколи відкладати більше шести корисних місяців від одержання повідомлення про вакантність».

[105] Nuntia, 29 (1989), с. 66; CD, п. 31; Цимбалюк О. Процедура при усунуванні парохів. – Львів, 2011. – С. 21–22, 96.

[106] Пор. ККЦ, кан. 301, § 1; CS, кан. 516, §1. 1, кан. 517, § 1; Замоїський Синод 1720 р., титул 3, § 7.

[107] Пор. ККЦ, кан. 301, § 3; CS, кан. 517, § 3–4; Замоїський Синод 1720 р., титул 3, § 7.

[108] Пор. ККЦ, кан. 301, § 3; CS, кан. 517, § 3-4.

[109] Пор. ККЦ, кан. 301, § 2; CS, кан. 517, § 2.

[110] Про парафіяльного сотрудника йдеться в кан. 301-303 ККЦ.

[111] КПП УГКЦ, кан. 44: «§1. Якщо парафіяльний сотрудник призначений, щоб допомагати пароху, котрий опікується більше ніж однією парафією, то парох може доручити йому пастирську опіку одній з цих парафій під своїм керівництвом. § 2. Парафіяльний сотрудник повинен мати осідок у парафії або в іншому місці за дозволом єпархіального єпископа. § 3. Парафіяльний сотрудник

може бути відсутнім у парафії лише з поважної причини. У разі передбачуваної відсутності в парафії протягом одного або декількох днів він повинен повідомити про це свого пароха. У разі передбачуваної відсутності в парафії більше ніж упродовж тижня він повинен повідомити власного місцевого ієрарха. § 4. Настійливо рекомендується, щоб парох делегував сотрудику звершувати частину тріб, хіба що єпархіальний єпископ постановляє щось інше».

PS: Норма КПП кан. 44. §1. суперечить нормам Загального права(ККСЦ), оскільки мала б визначати права і обов'язки сотрудику, а натомість розширила права пароха. Дана норма приписує пароху право, яке належить виключно єпархіальному єпископу.

[112] [108] Пор. ККСЦ, кан. 302, § 1; CS, кан. 517, § 6; Львівський Синод 1891 р., титул 7, глава 8, п. 2–8.

[113] Пор. арт. 23 цього Правильника; Пор. ККСЦ, кан. 294; пор. КПП, кан. 40, 57.

[114] Пор. ККСЦ, кан. 302, § 3.

[115] Пор. ККСЦ, кан. 302, § 2.

[116] Детальне пояснення подане в посиланнях арт. 40 і 41 цього Правильника.

[117] Пор. ККСЦ, кан. 302, § 4.

[118] Пор. там само, кан. 303.

[119] Пор. ККСЦ, кан. 325; CS, кан. 38, § 3; LG, п. 28.

[120] Пор. ККСЦ, кан. 358.

[121] Пор. там само, кан. 699, §2; LG, Трульський Собор 691 р., кан. 6; I Нікейський Собор 325 р., кан. 18; Анкирський Синод 314 р., кан. 2.

[122] Якщо єпархіальний єпископ іменує диякона на служіння до певної парафії.

[123] Пор. ККСЦ, кан. 624, § 2.

[124] Пор. там само, кан. 610, § 3; 611; 612, § 2; КПП, кан. 75.

[125] Пор. ККСЦ, кан. 614, § 4; КПП, кан. 76; пор. Трульський Собор 691 р., кан. 33, 64.

[126] Пор. ККСЦ, кан. 709, § 1; КПП, кан. 91, § 2.

[127] Пор. ККСЦ, кан. 713, § 1; КПП, кан. 91, § 3.

[128] Пор. ККСЦ, кан. 302, § 4.

[129] У цьому титулі види служіння стосуються значення слів «причт», «причет» або «свита» – ідеться про осіб, які когось супроводжують. Хоча ці терміни не часто вживаються в загальноцерковній мові, служіння «причту», «причету», «свити» завжди присутні. Це допоміжне парафіяльне служіння, що супроводжує служіння пароха.

[130] Пор. ККСЦ, кан. 295; КПП, кан. 41; пор. РО, п. 17.

[131] Пор. ККСЦ, кан. 18; 19; 289, § 1, 3; 619.

[132] Церква і душпастирство. Пастирські листи і послання. 1901–1914. – Т. III. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2000. – С. 256, 261, 264, 268, 269.

[133] Пор. Рішення єпархіального собору Львівської архієпархії від 28 грудня 1905 року. Про скарбника зокрема сказано в параграфах 161-174 розділу VII: «О зарядѣ маестку церковного и провадженю церковныхъ рахунков». Пор. Канонічні джерела. Випуск 3. Інститут церковного права імені свщмч Андрія Іщака УКУ. – Львів, 2006. – С. 42–45.

[134] Пор. ККСЦ, кан. 263.

[135] Пор. ППСЄ, Арт. 29, § 3.

[136] Катехитичний правильник УГКЦ, п. 129: «Метою катехизації дітей, молоді та дорослих є розважання над Божим Словом у молитві, актуалізації його в житті, а також постійне одухотворення його в серці».

[137] Пор. ККСЦ, кан. 624.

[138] Катехитичний правильник УГКЦ, п. 85.

[139] Пор. ККСЦ, кан. 636, § 2.

[140] Пор. ККСЦ, кан. 25, § 1.

[141] Пор. ККСЦ, кан. 1013; КПП, кан. 126

[142] Пор. ККСЦ, кан. 870.

[143] Пор. ККСЦ, кан. 1489 § 2; КПП, кан. 15.

[144] У Святому Письмі Церква є представлена як тіло Христове: "Він [тобто Христос] є голова тіла, тобто Церкви" (Кол. 1, 18); "Ви є Христове тіло і члени, кожний зокрема" (1 Кор. 12, 27); "Бо як в одному тілі маємо багато членів і всі члени не виконують ту саму роботу, отак і ми члени - одне в Христі тіло, кожен - один одному член" (Рим. 12, 4-5); "Ми є члени його тіла: (Еф. 5, 30).

[145] пор. Мт. 16, 18.

[146] ККСЦ, кан. 295: «У парафії повинні бути, згідно з приписами партикулярного права власної Церкви свого права, відповідні ради, які займалися б пасторальними й економічними справами».

[147] КПП, кан. 41. § 1. «У парафії повинні бути пасторальна та економічна ради, які повинні допомагати парохів у виконанні його обов'язків. § 2. Порядок формування та обсяг діяльності рад визначається їх статутами, затвердженими єпархіальним єпископом».

[148] Вказати назву парафії відповідно до Декрету єпархіального єпископа.

[149] Пор. кан. 289, § 1,3. ККСЦ.

[150] Пор. ККСЦ, кан. 289, § 1, 619.

[151] Там само, кан. 289, § 3.

[152] Там само, кан. 18; 19.

[153] Відповідні структури: протопресвітер, єпархіальна курія.

[154] Пор. ККСЦ, кан. 1489, § 2.

[155] Пор. Мт. 25,21.

[156] Пор. кан. 1007, ККСЦ.

[157] Пор. Мт. 25,40.

[158] «У парафії повинні бути, згідно з приписами партикулярного права власної Церкви свого права, відповідні ради, які займалися б пасторальними й економічними справами».

[159] КПП, кан. 41. § 1. «У парафії повинні бути пасторальна та економічна ради, які повинні допомагати парохів у виконанні його обов'язків. § 2. Порядок формування та обсяг діяльності рад визначається їх статутами, затвердженими єпархіальним єпископом».

[160] Вказати назву парафії відповідно до Декрету єпархіального єпископа.

[161] Кан. 1023: «Управління церковним майном юридичної особи належить тому, хто безпосередньо керує нею, хіба що право застерігає щось інше».

[162] Пор. ККСЦ, кан. 263.

[163] Процедура призначення та обов'язки скарбника прописані у "Парафіяльному правильнику УГКЦ".

[164] Пор. ККСЦ, кан. 1489, § 2.